

ОЛЕКСАНДЕР ТКАЧЕНКО

МИ ВІДВІДАЛИ УКРАЇНУ

WE VISITED THE UKRAINE

By
Alexander Tkachenko

(in Ukrainian)

Published by the author

-1991-

ОЛЕКСАНДЕР ТКАЧЕНКО

МИ ВІДВІДАЛИ УКРАЇНУ

Накладом автора

-1991-

O.K. Ткаченко

Printed in Canada by IMPRESSIONS, Winnipeg, Man.

ПЕРЕДМОВА

Журно минали довгі роки очікування волі й справедливості. „Залізна ж заслона“ стояла нерухомо й „диктатура пролетаріату“ тягнулася у нашому Краю довгих 72 роки й не відкривалася для демократії. Аж ось 1985 рік дав нового президента, який з великою відвагою проголосив „Гласність і Перестройку“ і тим він зрушив отої зачарований застій. Відтоді почали потроху відкриватися двері до демократії. Затихла буря жорстокого переслідування віруючих у Бога людей. Дозволено церквам вільно відправляти свої Богослуження та скликати релігійні з'їзди. Також було звільнено із заслання всіх засуджених за їхнє релігійне переконання.

Оті важливі зміни до кращого збудили бажання декотрих віруючих в Канаді, ЗСА, та інших заморських країнах, використати нагоду й поїхати відвідати своїх рідних та братів і сестер по вірі, що живуть в Радянському Союзі.

Отож, в 1989 році численна група віруючих з Північної Америки поїхала на відвідини України, де в багатьох містах і столиці Києві приймали удел в Богослуженнях. Там вони були свідками великого духовного пробудження народу. Майже 70 років тяжкого переслідування християн, а також наполегливого навчання атеїзму по школах неспроможні були знищити живої віри у Бога не лише у старших людей, але й у молоді. Відвідувачі побачили, що навернення людей до Бога говорить про те, що проповідь Христової Євангелії є „сила Божа на спасіння кожному, хто вірує (Рим. 1:16). На Богослуженнях Святий Дух провадить людей до Бога, до покаяння у своїх гріях, до святого й побожного життя.

Ці події виразно нам говорять про історичні зміни, які зайшли на нашій Батьківщині. Вони є також доказом, що є на небесах Всешишній Бог, Який керує історією людства й міняє не лише уряди і влади, але ґрунтовно перемінює їхні ідеї та людські серця.

З цією групою віруючих їздив і Олександр Ткаченко, редактор „Християнського Вісника“. Він є уродженець багатої і славної Дніпропетровщини. Про перебіг цих відвідин він широко описував на сторінках журнала „Християнський Вісник“. А тепер у книжці „Ми відвідали Україну“ описує більше про свої враження під час цих відвідин. Він освітлює пересічне життя людей в теперішній час, а також автор оповідає про колишній та теперішній села в східній Україні й згадує, як влада, жорстоко знищила окремих господарів (розкоркулюванням і голodom та висилкою на Сибір) та установила державні колгоспи, які довели сільське господарство до жахливої руїни.

Найважливіша ж подія це — духовне пробудження нашого народу. За минулих бо часів Бог посилив духовне пробудження в Німеччині, Англії, Валлі та серед інших народів, а за наших днів Всешишній Бог навідав великим духовним пробудженням і Україну.

Скромна праця Олександра Ткаченка „Ми відвідали Україну“ увійде в число інформаційної літератури про життя і побут людей у Рідному Краю, а зокрема про духовне пробудження нашого народу.

Іларіон Тарасюк

ВСТУП

Час нашого перебування на еміграції вже докотився до пів століття й не дивлячись на це за ввесь той час з пам'яті не могли зникнути думки і туга за рідною землею - Україною. Це може через те, що там були проведені наші юнаці роки з тими їхніми поривами до науки й знання та всього того, що оточувало навколо. Бож ми народилися там у тій, Богом благословенній, чудовій країні. Адже Бог її нагородив родючою землею на якій пишалась колосиста пшениця й високе, майже в ріст людини жито та всяке збіжжя, що в свою пору приносило великий врожай, яким збагачувало щасливих козацьких нащадків усяким добром.

Навіть неможна забути тих пташок, яких тут немає: співучого солов'я, зозулю, жайворонка і навіть одуда, що ранньою порою, деякі із них чарували нас своїм чудовим співом. Неможна також забути тих овочевих садів і виноградників, навіть ароматного хмелю й різних квітів з фіялкою на чолі, що насичували повітря приємними пахощами.

Життя в новій країні для нас, емігрантів, особливо на початках, не було легким. Воно проходило в тяжкій праці заробляючи на прожиття й забезпеченням родини всім необхідним, а це все забирало багато енергії й часу.

Однак, на ряду з усіма труднощами на новому місці, всі ці турботи не могли заглушити десь в глибині душі заховані думки про рідний край із його краєвидами, річками й ставками, селами й містами та його співучою молоддю. І ось так дні, місяці й роки минали й життя докотилось до пенсії й старости. Діти повиростали й позакінчували школу та розійшлися по всій Канаді на самостійне

життя. А для нас настав час, щоб отим схованим думкам та тузі за Рідним Краєм присвятити більше часу звільнюючись від різних господарських турбот, що заглушували ті думки.

Особливо ж я почав відчувати це тоді, коли почали напливати потішаючі вістки з України, що тамтешня влада улегшила сувері закони, що утруднювали відвідини своїх земель і рідні, яка там жила.

Певно, що ми пустили в цій країні глибоко коріння й не лише дах над головою затримував нас, але й діти, що родилися тут й виростали разом із нами, а тепер ще й наші унуки немов прикували нас до цієї прибраної батьківщини, що прийняла нас у свої обійми й дала можливість стати нам гідними, на рівні з іншими, горожанами цієї країни. Те коріння, здається, тепер порвати не легко. Однак, бажання відвідати Рідний Край та побачити все те, що залишилось в пам'яті з молодості, дуже хотілося б.

Згадуючи не легкі пережиті на еміграції роки, коли треба було пристосовуватись до тутешнього життя, а без знання мови й добрих співчутливих порад, це не було легкою справою для багатьох із нас. А тепер, коли ми тут закорінились й стали жити нормальним життям, то думки все більше і більше почали турбувати багатьох із нас і наповнювати бажанням якось задоволінити це почуття й зробити рішення, й поки ще фізичні сили не зовсім ослабли, то поїхати й побачити все те, що так приємно наповняло душу тими споминами про рідну хату в якій виростали й про ті доріжки й шляхи, якими ми ходили не тільки до річки, але й до школи набираючись знання й науки без якої в двадцятому столітті було б тяжко жити.

Адже ми уявляємо все те, що ми лишили там, таким, яким воно було колись. Чомусь нехотілося й вірити, що ми там не побачимо того, що лишили ще

перед війною.

Часто ми нашими думками летіли до Рідного Краю в якому промайнула наша молодість, коли ми ходили до школи, як кінчали одну чи другу із них. Пам'ятаю, що так хотілося й далі вчитись. А нагороди за добрі показники в науці заохочували до дальнього здобуття вищої освіти й здавалось що в голові ще лишалось багато місця для нової науки, але умовини життя й вимоги уряду перебільшували наші бажання й границя до дальнього навчання стала на перепоні не лише через вище згадачі умовини, але й через надходячі чорні хмари Другої Світової Війни.

А з Краю приходили від родичів дуже слабенькі відомості, бо рідні уже там небагато лишилося, а хотілося б більше знати про них.

Але ось прийшла нагода, коли велика зорганізована група християн іхала на відвідини України. Записався і я на такі відвідини й не жалію, що поїхав та мав можливість відвідати не лише могили своїх батьків, але й побачитися з багатьма рідними, близькими й дальшими.

А найбільше я був задоволеним не лише відвідинами багатьох музеїв та пам'ятників, але щоб бачити й говорити з своїми людьми, а особливо християнами, котрі тепер отримали свободу відбудовувати молитовні domi й практикувати свою віру в Бога за якою вони так довго чекали. Декотрі із них померли й не дочекалися цієї свободи. Ми відвідали десятки церков у багатьох містах та разом із ними дякували Богові за цю зміну, за свободу вільно молитися й говорити про Бога іншим, що незнають Його.

Про ці відвідини я коротко й описав у цій книжці. Багато із цього матеріялу було поміщене в журналі „Християнський Вісник“, а тепер все зібрано й видано окремою книжкою.

Багатьох, хто читали ці „Відвідини” радили видати їх книжкою, бо хоч дехто й відвідав Україну перед цим, але не мав такої можливості, щоб побувати у тих містах й у тих церквах де ми були, а ті оповідання були цікавими для них, коли вони їх читали. Отож, якщо ці спостереження з відвідин України хоч декому принесуть радість щодо горливості нашого народу в шуканні Бога, до якого він тепер навертается після довгого духовного голоду, то я буду вдячний Богові за це.

Певно, що багатьом із нас хотілося б, щоб та свобода на наших землях була не лише в релігійному напрямку, але щоб „Перестройка” і „Гласність” досягнули найвищих ідеалів демократії, то це було б великою переміною для нашого народу в їхньому житті й ще більшою радістю для нас, що живемо по різних країнах нашого розсіяння.

Автор

Група християн з Канади, яка відвідала Україну

МИ БУЛИ В УКРАЇНІ

Відбуття Конференції в Києві, ще два роки тому, здавалось буде неможливою подією, і ніхто тому невірив. Але через старання пастора П'ятохи така історична подія відвідати, такою великою групою, стала дійсністю. Хоч ми були всі дуже перевтомлені щодennими змінами місця нашого перебування, однак всі ми повернулись додому до своєї Канади дуже раді. Умовини в готелях і в різних місцях нашого побуту не можна зрівняти з канадськими, але ми були раді, що ми вільно скрізь ходили не лише по церквах, але й по місті й здавалось, що за нами не було тих хто „доглядав” нас.

Один із багатьох храмів в Україні

Ми були в крамницях де продавалось багато всього і хто мав гроші то купляв. Дивувало нас те, що по вулицях і по крамницях є така велика маса народу, що часом тяжко було протиснутись не лише в крамницях але й на вулицях. По широких тротуарах київського Крещатика в багатьох місцях стояли вантажні машини що привезли городину і продавали кавуни, дині, перець й помидори та все інше. Каштани, які росли посередині широких вулиць говорили про те, що в Києві багато зелених дерев і часто доми ховаються в зелені. Скрізь видніються куполи православних церков, які відновляються в своїй давній архітектурі. Багато із них уже діяльні церкви. Ми відвідали декілька таких храмів, як у Києві так і в других містах України.

Місцями ще проявляється минула неприхильність до віруючих і деяким місцевим активістам, минулої політики, не вкладається в голові, що можна дати свободу для віруючих відбувати легально свої богослужіння без ніякого запрету з боку влади. Однак віруючі в таких випадках звертаються до вищої влади і це зараз же помогає ситуацію віправити.

МИ ВІДВІДАЛИ УКРАЇНУ Й ОГЛЯНУЛИ БАГАТО ІСТОРИЧНИХ МІСЦЬ ТА ПОБУВАЛИ В БАГАТЬОХ ЦЕРКВАХ

„Тоді Він сказав Своїм учням: „Живо справді велике, та робітників мало; тож благайте Господаря жнива, щоб на жниво Своє Він робітників вислав”.

— Мат. 9:37-38

Три тижні поїздки, яку при Божій допомозі, зорганізував директор Місії в Україну — пастор О. П'ятоха віруючих з Канади, ЗСА та Австралії по Україні по церквах та різних історичних місцях, показала, що на полях наших Рідних Земель жниво поспіло. Робітники, яких Бог послав із середини свого народу, працюють і прикладають усіх зусиль, щоб проповідувати Слово Боже, сіяти добре зерно та збирати колосся в Божу скарбницю.

Із звіту пленому ВРЄХБ, що відбувся 23-24 травня, 1989 р. (як це подано в 2 числі газети „Християнське життя”, що тепер виходить в Україні кожного місяця) довідуємося, що на протязі минулого року приєдналось до Христової Церкви, через водне хрещення більше як 10 тисяч душ. Ми побували на багатолюдних зібраннях більше як у 30 церквах. Скрізь ми бачили людей, що навертались до Бога виходячи наперед, ставали на коліна та з сльозами благали Господа простити їхні гріхи, через Своє велике милосердя до грішного.

У листопаді 1989 році сповниться два роки від проголошення „Гласності і перестройки”, яка все більше і більше входить у дію. Особливо віруючі дякують Богові, що можуть тепер вільніше

голосити Боже Слово як у молитовних домах, так і в парках, на стадіонах і навіть проповідувати тим, хто знаходяться у в'язницях. І це ми були свідками того всього та бачили на свої очі.

У пророка Ісаї 45:4-5 читаемо: „....Я кличу тебе (Перського царя Кира), твоїм іменем тебе називаю, хоч ти незнаєш Мене...” Через Перського царя Кира Ізраїльський народ дістав дозвіл через 70 років неволі, повернувшись до своєї землі й відбудувати Господній храм у Єрусалимі. Бог послав полегшення для наших віруючих через тих, хто незнає правдивого Бога. У Бога все є можливе. Ми віруючі це знаємо.

Наши брати в Україні 70 років перебували під жорстоким переслідуванням безбожницької влади. Тисячі найкращих синів народу, Божих слуг, загинули від жорстоких проводирів цієї влади, яка нищили все, що нагадувало про живого Бога. Після 70 років Бог послав через цю ж саму владу те, що ми бачимо тепер діється в Україні. Церкви будуються, Слово Боже проповідується, навертаються люди до Бога.

З ТОРОНТА ДО ФІНЛЯНДІЇ

Багатьох людей, як зо старої так із нової еміграції, з Канади й ЗСА вже не один раз побували в Україні, особливо в останніх роках. Тому для багатьох подорож до Рідного Краю не є уже якимсь особливим явищем, щоб ним вони захоплювались. Але не такої думки є ті, що ще не відвідували своїх рідних земель, хоч іхні бажання є не меншими від інших, щоб побувати там де провели свої молодечі роки й, де ще лишилось багато іхньої рідні і знайомих, яких вони лишили 40 чи 50 років тому. А коли не так, то чи думаете що ім нехочеться побачити могилу свого батька чи своєї матері, які може з сльозами провожали їх на тимчасову розлуку? Багатьох українців та інших націй, що жили під Польщею, виїхали на еміграцію по Першій Світовій війні, але з території, яка була під Советами, багатьох мусіли емігрувати, чи то примусово виїхати по Другій Світовій війні. Вони ще добре пам'ятають ті сталінські часи, коли то церкви були позамикувані, а віруючі жорстоко переслідувані за віру в Бога. Їх виганяли з роботи із великих фабрик. Їм не дозволялося учитись у вищих школах, їх зневажали і тероризували.

Багатьох із них німці примусово вивезли до Німеччини на працю де вони мусіли напівголодні працювати довгі години. Коли ж війна скінчилася, то іхнє поневіряння ще довго переслідувало їх. Вони перебували в різних таборах, які були зорганізовані у розваленах розбитої Німеччини. Часто вони шукали якогось заробітку по „баворах” чи навіть спускались в копальні, щоб якось заробити тих пару марок на тимчасове прожиття.

Після трьох років такого мізерного життя декотрим вдалося виїхати в 1948 році до Англії чи до Північної Америки, а більшість у тому непевному стані жили по 5 і більше років, аж до того часу поки виїхали з Європи.

На нових місцях поселенні наші люди шукали будь-якої роботи, аби забезпечити себе і родину насущним хлібом і дахом над головою. Йшли на будівельні роботи, копали ями в яких прокладалась каналізація та знаходили інші подібні роботи, бо по своєму фаху вони не змогли знайти роботи незнаючи тутешньої мови. І так за декілька років, хто приїхав до ЗСА, Канади чи Австраліїскорше зажили нормальним життям, а по інших країнах це забрало більше часу. Отож, десь по 15-20 роках тільки почали поважно думати (а дехто по 40-50 роках) про відвідини Рідного Краю. Перше нав'язували листовно зв'язки, а потім почали відвідувати свої землі.

Скажу правду, що багатьох із східньої України боялися їхати на відвідини. Вони знали, що після війни, тих, хто повернувся із Німеччини до Краю, там їх судили, і вони мусіли відбувати кару за свою „провину”, що були в Німеччині. Відбували кару не лише чоловіки, але й жінки, і навіть дівчата. Принаймні носилися такі слухи і до деякої міри це було правдою і тільки небагатьом вдається обминути це.

Але за останні роки там зайшли поважні зміни і приходили вістки із Краю потішаючі. „Перестройка” і „Гласність” дали можливість змінити свої думки багатьом скитальцям. Спочатку їхали туристи групами, яким не часто вдавалось відірватись від групи й відвідати своє село чи свою колишню хату. Але згодом легшали ці суворі закони й багатьох відвідали своїх рідних і свою місцевість де вони народились.

* * * * *

Директор Місії на Україну О. П'ятоха, який відвідав декілька разів Україну, а також відвідали Україну декількох пасторів з Канади й ЗСА, які побували в багатьох церквах та проповідували Слово Боже і привезли потішаючі вісті зауважуючи, що повстали зміни у відношенні уряду до церкви. Тепер дозволено там отримувати з закордону духовну літературу в необмеженій кількості. Тому Біблії, Нові Заповіти, сімфонії, окремі Євангелії та різні духовні книжки тонами висилаються в Україну де люди голодні на неї. Бож там не друкувалася ця література

ратура уже багато років, а та що була, конфісковувалась і заборонялась до уживання.

Дозвіл на відкриття богослужень у різних місцях стало легше дістати і молитовні доми віруючі почали відновляти, а також будувати нові.

Ці всі додатні зміни на наших рідних землях заохочили не лише О.М. П'ятоху, але й багатьох інших відвідати наших віруючих Братів і Сестер в Україні, які довший час були відділені законами країни щодо зв'язку з закордоном.

Духовно будуючий з'їзд Західної Конференції, що відбувався уже шість разів у різних місцях Північної Америки, тепер організатор таких з'їздів пастор П'ятоха почав робити заходи щоб він відбувся в Києві. Не легка це була праця для нього. Адже ще не так давно, думка про такий з'їзд за „залізною заслоною” була зовсім даремною. Однак, директор Місії стукав у всі можливі вікна і двері, і в зв'язку з полегшенням відношения уряду до церкви в Україні такий дозвіл він дістав. До цього приклали свої зусилля провід республіканського братства, як у Києві, а також провід ВРЄХБ. Які ми були раді в Канаді, коли довідалися про можливість відbutтя такого з'їзду в Києві — столиці України.

Дехто почав зараз же відкладати гроші на цю подорож із кожного чека, який приходив ім із їхнього заробітку чи із їхньої пенсії. Зголосилися до цієї поїздки декілька десятків як із передових братів так із членів церков. Декотрі із них по поважних причинах не змогли поїхати, а декотрі, вже в останніх днях перед від'їздом почали оформляти свої документи.

Уже з самого рання 25 серпня із усіх кінців обширної Канади й ЗСА почали прибувати з багатьма валізками представники 7-го З'їзду Відпочинкового-Петріту, що направлялися до Києва. Їх зібралося більше як 38 осіб на литовищі в Торонто. Чути було веселі вітання одні з одними як і раніше, коли зустрічалися на такому з'їзді в Флоріді, Гаваях чи в Фермонт, Канада. Прибули з Лос Анджелес родина Піхай, де бр. Піхай є проповідником відомої церкви що на 8-му „стріті”. З далекого Ванкуверу

прибуло також декількох осіб, тут уже є брати і сестри з Едмонтону, Калгари, Саскатуну, Вінніпегу й місцеві Онтерійці. Радісні розмови, обмін думками, клопоти із багатьма валізками, що стояли навколо кожного з них. Але це ще тільки початок зустрічей. Ми мали в скорому часі зустрітися не з десятками, але з тисячами віруючих в Україні. Адже Духовно-Будьочий З'їзд був завжди місцем де віруючі багато мали радості в спільніх зібраннях, що відбувалися кожного вечора, а також духовні лекції були завжди збагаченням наших душ духовною тією іжою, яку вони потребували. Хто на таких з'їздах побував, то їх ще довго він пам'ятав у своєму житті і дякував Богові за таку можливість. Тому такі з'їзди Західня Конференція рішила відбувати кожного року. Всі тепер були радісні, що мають можливість іхати на 7-й з черги з'їзд, бо ж це був особливий історичний з'їзд уже не в Канаді чи десь в Північній Америці, а у самому центрі України в Києві.

Пастор П'ятоха перевіряє всіх, хто вже приїхав і дає інструкції відносно багажу і правил поводження в дорозі.

На аеропорті, як і завжди, багато людей, кожен десь спішить до свого літака, які майже кожної хвилини, то сідають та злітають у різні напрямки. Там можна було чути розмову на різних мовах і бачити різні народи Африки, Азії та інших частин світу.

По довгій перевірці пашпортів і багажу, йдемо до відповідної частини аеропорту де маємо всідати на Фінляндського літака, що має летіти до самої столиці цієї країни — Гельсінкі. Всі хто нас провожав із родичів і віруючих з Торонто бажали нам щасливої подорожі й повернення до Канади. Літак був довгий і вміщав десь більше 300 людей. Всередині він був розділений на три частини й неможна було бачити й порахувати всіх людей, що здається без кінця йшли й десь зникали у ньому. Через те що літак летів більше як сім годин то нам подавали аж три рази їжу, коли ми були високо в повітрі. У літаку було висвітлено багато фільмів, починаючи від картунних, повчальних, в разі сталася б якась небезпека, то як мають поводитись пасажири. Показували природу створену

Богом на землі з її деревами, звірами, горами та людьми, які займалися в більшості спортом. І хоч літак плавно летів, однак заснути в ньому було дуже тяжко, хоч це була й ніч, хіба що дехто коротко задрімав в кого нерви були спокійні. Ми свою делегацію маємо свої місця всередині літака що не далеко були одні від одних. Тому мали можливість говорити одні до одних.

Пізно вечером цей повітряний гігант із великим ревом моторів зривається з летовища і ми всі молитовно підіймаємося у повітря відриваючись від землі лишаючи Торонто, Канаду нашу прибрану батьківщину. Багатьох нас лишили тут своїх батьків і свої родини в надії, що через три тижні повернутись із багатьма привітами і новинами із Рідного Краю.

Літак піднявся на свою височінь і канадійську землю закрила темрява ночі і хмари. Показалось чисте синє небо із його нічними світилами — зорями.

Бог обдарував людину чудовим розумом і вона змогла випродукувати такі машини, що за одну ніч, сім і пів годин ми могли перелетіти не лише канадійську землю, але й океан, материк Англії, і ось із кабіни літака, найперше в англійській мові ми почули голос капітана, який говорив, що ми тепер є над територією Норвегії і за годину будемо в Гельсінках. Слава Богові!

Але коли ми перелітали океан у тій нічній темряві раптом наш літак почало кидати в один і другий бік і цей гігант захитався. Зараз же у літаку засвітилось світло і розпорядження було всім защепити свої паски. Більшість людей в той час дрімали, але те потрясення літака в один і другий бік всіх розбудило. Дехто затривожився, але я подумав, що Бог є з нами деби не були, і коли Авраамові Бог сказав, що коли в Содомі і Гоморі знайдеться хоч 10 праведників, то Він не знищить тих міст, а нас віруючих у літаку, тільки делегатів було більше як 38, а напевно їх було ще декілька і між усіма пасажирами, то не було чого боятись. Через декілька хвилин літак знову полетів тихо і плавно в своєму напрямку до міста Гельсінкі.

Ось так ми все ближче і ближче наблизялися до своєї мети, щоб відвідати Україну, Київ і багато інших

міст де живуть наші віруючі про яких ми так багато чули від тих проповідників, які уже побували там.

З ФІНЛЯНДІЇ ДО МОСКВИ

Але перше ніж ми доїхали до Києва нас невеликий фінляндський літак відвіз до Москви де ми провели пару днів. Як у Фінляндії, так і в Москві падав дрібненький дощ. В 11 годині ранку, 26 серпня, ми вилетіли з Гелсінкі і надвечір висіли на літовищі в Москві. Від літака до приміщення аеропорту відвіз нас автобус, бо літак сідає далеко від вокзалу. В приміщенні було уютно і там нас чекала перевірка наших пашпортив, віз і валізок.

Перевірка пашпортив була формальна. Декотрих було запитано: „Понімаєш по-русці?” Відповідь: „Так”. „Где роділся?”, „В Україні”. Печатка і „проході”. Потім ми пішли щоб забрати свої валізки, які вже крутилися на конвеєрі. Там ми побачили місцевих братів, що вже приготували нам візочки для наших валізок.

Ми вже раніше повіповнювали наші деклярації (інформаційні листочки). Ми рядочком під'їхали до перевірюючих кабін і нікого з нас не перевіряли, а лише дивились деклярації і ставляли там печатки. Незнаю, чи то так завжди буває з перевіркою речей, чи то хтось так постарався для нас, але ми всі були дуже задоволені такою перевіркою і дякували Богові, що опинилися по тім боці тих кабін. Тут на нас чекали вже багато родичів і братів, що приїхали зустрічати канадійських відвідувачів Рідних земель. Вручали квіти і радісно віталися.

Пізно вечором нас відвезли до готелю, де ми отримали наші кімнати і потім покликали нас до ресторану на вечерю. Вгощали нас дуже добре. Це була субота 27 серпня. На другий день в неділю ми всі поїхали на ранішнє богослужіння до молитовного дому, який знаходився в комплексі інших забудов. Приміщення велике. Всі місця і проходи, навіть всі сходи що вели на балкон були заповнені людьми. Людей, напевно було більше 500 душ. Після фотографії в окремій кімнаті ми зайдли до

молитової залі. Зібранням проводив голова ВРСХБ В.Ю. Логвиненко. Чудово співав великий хор, що розміщений був на балконі. Служили Божим Словом з Канади в англійській мові з перекладом на російську брати: І. Ткачук, Д. Кифь і Поробльовта інші. Співав чудовим голосом соліст, виповняючи український гімн: „Незабудь помолитися Богу”.

Всередині в молитовному домі в Москві

Після Богослуження в Москві, люди вийшли з молитовного дому на вулицю

Молитовний дім в Москві на 9 годину рано був переповнений людьми так, що здавалось не було жодного вільного місця, навіть на всіх проходах і сходах стояли люди. Проповіді Божого Слова, яке виголошували гості проповідники, були надхнені Духом Святым і люди слухали їх із захопленням та здається, кожне слово абсорбували до своїх душ. А слова проповіді бриніли знову і знову: „Коли прагне хто з вас — нехай прийде до Мене та й п'є!” Коли хто хоче йти вслід за Мною, — хай зречеться самого себе...!”

Керуючий програмою богослуження представив

гостей, які передавали привіти від братства з Канади, ЗСА й Австралії, та від локальних церков.

Зібрання тягнулося більше трьох годин. Був спів загальний, хоровий і були окремі точки. По закінченні всі хотіли привітатися з гостями й нам тяжко було вийти з приміщення. Нарешті ми вийшли за двері молитовного дому й там ще багато людей підходили до нас і розпитували про все та засипали нас різними проханнями у їхніх потребах, а особливо про потребу духовної літератури. Всіли ми в автобуси й поїхали до ресторану на обід. Після, нас повезли на оглядини міста Москви. Зупинились коло Кремлю, який тепер є відкритим для туристів. Там ми бачили десятки таких груп як і наша, які з своїми провідниками оглядали кремлівські храми. Дивились ми також на зміну варти на Червоному майдані, біля Мавзолея.

28 вересня, після сніданку, поїхали ми знову по московських музеях. Особливо захопила нас „Панорама битви з Наполеоном під Бородіно” (1812 р.), яка була виготовлена дуже захоплююче. На панорамі можна було бачити за три і більше кілометрів навколо всі війська Наполеона, а також російські війська: піхоту, кавалерію, батареї і навіть навколо села де відбувалась ця битва. Інформатор говорив, що це була основна битва з Наполеоном, яка, після, була результатом майбутнього.

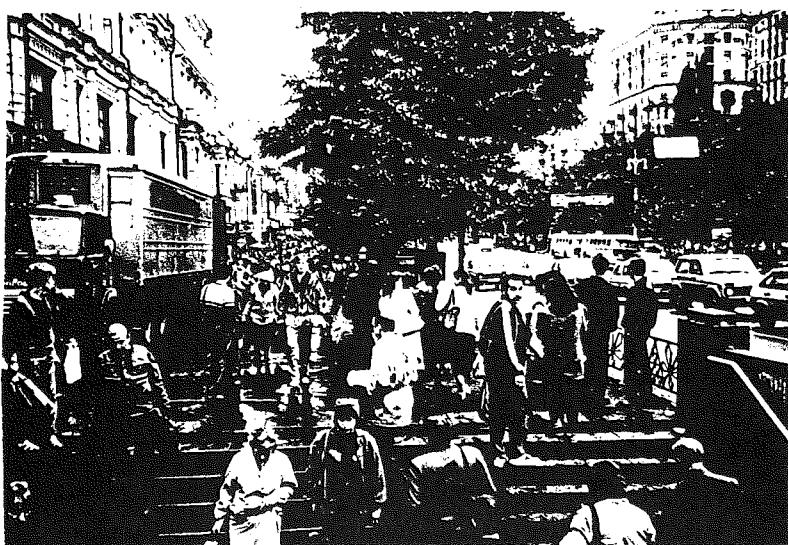
З МОСКВИ НАПРАВЛЯЄМОСЬ ДО КІЄВА

Пообідавши ще в московському ресторані ми забрали свої валізи з готелю й поїхали до летовища де посідали до великого совєтського літака й за 2 години були вже в Києві. Була 7 година вечера. Там нас зустріли наші віруючі з про-

водом нашого братства, забрали наші валізки і нас та завезли до готелю „Україна”. Коло готелю на декотрих із нас уже чекали родичі. По вечері в ресторані, який був тут при готелі, ще довго мали розмову із своїми земляками й нарешті пішли на короткий відпочинок.

Всі ми були досить перемучені й дехто уже говорив що їм хотілося уже б їхати назад до Канади. Але наше перебування тут лише починалось. Однак, після нічного відпочинку ми всі почувались краще і готові були до дальших розглядин Києва, його музеїв і зустрічатися з багатьма людьми великого міста — столиці України. Адже багатьох із нас були в цьому місті вперший раз і варто було оглянути старинне місто із його 1500 літньою архітектурною історією.

Головна вулиця в Києві — широкий Крещатик про якого ми багато читали і чули, а він був рядом із готелем „Україна” де ми перебували.

Головна вулиця в Києві — Крещатек

Музей народної архітектури й побуту.

Рано о 9 годині ми поспідали і готові були їхати, щоб оглянути музей „Народної архітектури та побуту”. Я не міг собі уявити, що це міг бути за музей під відкритим небом, але пішли дорожкою, яка вела нас до села, фактично до однієї вулиці, яка розстилилась перед нами. Минаємо величного вітряка, коло якого зробили декілька знімок. На ліво коло села, на горці, виднілось ще чотири таких вітряки, але ми попрямували вуличкою по обох боках якої були хати обгорожені плотами вив'язаними з грубих стебел лози. Хати й двори були такі самі як ми їх лишали 50 років тому. Вони були гарно побілені знадвору, а дахи були з соломи чи рогозу стріхи яких були рівненько підстрижені. Пару людей порались біля городів і в дворах, доглядаючи ці хати, щоб вони були чепурними. Ця вулиця і всі хати були приготовлені як музей старовини і нагадували нам давні часи в яких жили наші батьки і ми у таких хатах виростали. Вкінці вулиці стояла Православна церква.

Вулиця музею.

Ми заходили в ті двори і в ті хати та бачили все-редині хат ті печі в яких наші матері пекли хліб, ту лежанку з плитою, той дерев'яний піл на якому спали наші батьки, розглядали стіл на якому лежав рубель і качалка, що служили колись за теперішній утюг (залізко). В куті висіли образи обвішенні вишитими рушниками. Там в куті стояла діжа і вагани в яких місili тісто і коло порога лаханка в яку зливали помії. У прибудовах біля хат ми бачили старинні плуги, борони дерев'яні й залізні, ярма, серпи, коси, віялки, цементові котки, якими молотили збіжжя, бітельници і прядки, ткацькі станки, ціли, терпологи і вила. та все те сільськогосподарське приладдя, яким був багатий кожний господар в ті часи. Навіть оглядали погріби, (холодильники), що були виконані в землі, а зверху була невелика забудова з дахом і дверима. В цих погрібах наші матері тримали діжки повні насолених огірків, капусти, помидорів, яблук, кавунів. Квасили також сливи і яблука й усього того, що було потрібно на довгу зиму, що стояла перед ними.

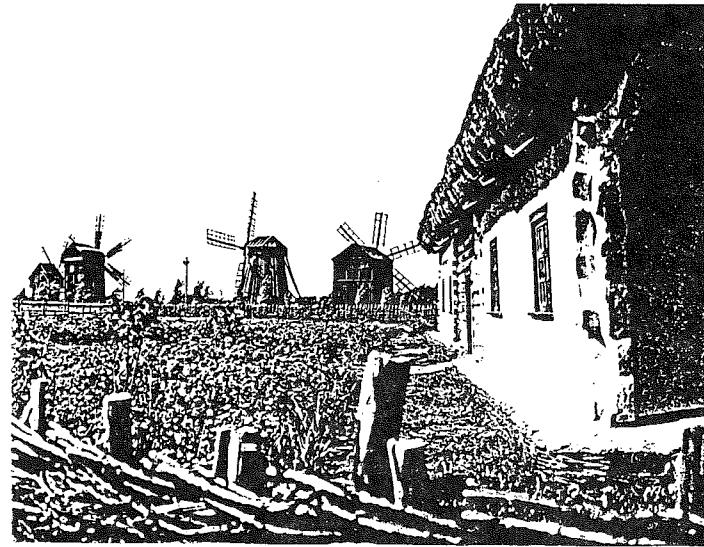
Ми заходили майже в кожну хату, оглядали її знадвору, сідали на присібу, яка була навколо хати і служила за сидіння, заглядали у вікна та згадували ті давні часи,

Хата — музей.

коли ми були ще дітьми та провадили щасливі дні з нашими батьками. Тоді, здавалось, що все було веселе й живе: Іржали коні, що були в конюшні, мухали корови ранньою порою, кричали свині, брикали телята й лошата, співали півні свою ранню пісню, квакали качки і гуси, гавкали собаки й гамору було повні двори, а тепер стояли ті самі біленькі хатки, але панувала скрізь глибока мертвечина. Тільки де-не-де пролетить голодний горобець шукаючи посліду чи якогось смітника і десь в густих кущах жалібно заспіває соловейко.

Після, коли ми побували у своїх бувших селах, чи місцях де були колись квітучі села, то побачили ту велику різницю, яка сталася за тих минулих 50 років. Наші колишні села тепер зникли, а які лишились, то зовсім змінилися. Немає в них більше тих бувших працьовитих господарів, що від самого раня й до пізньої ночі плекали свою буйну худобу і своїми засіяними ланами різного збіжжя годували не лише Україну, але й усю західну

Вітряки.

Европу. Не побачили ми тепер на полях коней, якими гордились наші господарі (і тепер гордяться наші канадські гутерити). Бачили ми лише одну худеньку конячку, що ходила недалеко від дороги і навіть підходила до нас і дехто її гладив та співчував, що вона тепер безробітня і напевно знаходиться на „велфер”. Невдалось нам бачити також череди селянських корів із її пастухом (може вони десь і є по великих колгоспних фармах). Бачили ми тільки декілька коз, що їх хтось виводив рано і прив'язував недалеко дороги де вони паслися. Дуже приємно було побачити баштан на якому веднілись не лише кавуни і дині, але там був і курінь в якому перебував сторож.

Провели ми у тому відкритому музеї майже цілий день і з великим задоволенням верталися до своїх автобусів, які нас завезли до чудового ресторану „Вітряк”. Там ми мали час не лише відпочити, але й смачно пообідати дуже вдало приготовленої їжі. Вся обслуга була вбрана в українські однострої і вправно нас угощали. Ми були дуже задоволені і весело розмовляли за столами, але обслуга здавалось не поділяла з нами нашої радості, бо я не бачив усмішки на їхніх обличчях (можливо, що мені так показалось).

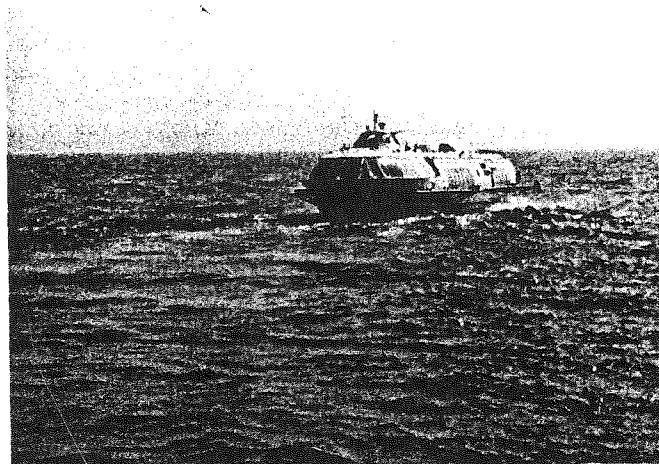
Вечером ми всі були на богослуженні в церкві й раді були бачити декотрих із обслуги того ресторану, які були запрошенні на цей вечер і обдаровані Євангеліями.

На другий день ми були в Каневі на оглядинах пам'ятника і музею Тараса Гр. Шевченка, що був на Чернечній горі, коло Дніпра.

ДО ПАМ'ЯТНИКА І МУЗЕЮ Т.Г. ШЕВЧЕНКА В КАНІВ

30 червня 1989 р. рано о 9-тій годині, після доброго сніданку в ресторані в готелю „Україна” в Києві, ми всіли до автобуса й поїхали до Дніпра де вже чекав на нас човен „Метеор”, і попливли ми по широкому Дніпрі до Каніва. На воді було багато човнів з яких люди ловили рибу. Всі човни і баржі ми минали своїм швидким метеором. Ми-

Делегація української баптистської Конференції Західної Канади, яка відвідала Україну побувала в багатьох містах країни. Вона не один раз переїздила з міста до міста користуючись водним транспортом.

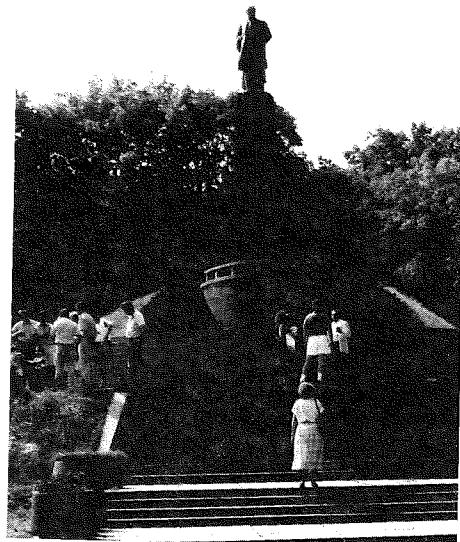
Ось один із таких човнів, що перевозить туристів по Дніпру. Його швидкість сягає понад 60 кілометрів на годину.

Таким човном ми їхали з Кисва до Каніва й з Запоріжжя до Дніпропетровське.

цями бачили піскові пляжі на яких було ще видно пізніх купальників. День був сонячний і нам не було скучно бо нас була велика група туристів та місцевих віруючих з Києва. Брат Г.І. Комендант з дружиною і брати: Кунець і В.В. Козубовський.

Їхали ми дві і пів години, на одній невеликій пристані ми зупинились, вийшли на палубу трохи освіжитись на свіжому повітрі. Там стояло багато продавців, старенькі бабусі й дідусі, що продавали різну городину й овочі. Просили нас, щоб ми щось купили від них, що й зробили декотрі із нас. Накупили слив, груш і яблук, а потім всіх вгощали. Там продавались і букети квітів, яких від нашої делегації було куплено й покладено під пам'ятником Т.Г. Шевченка.

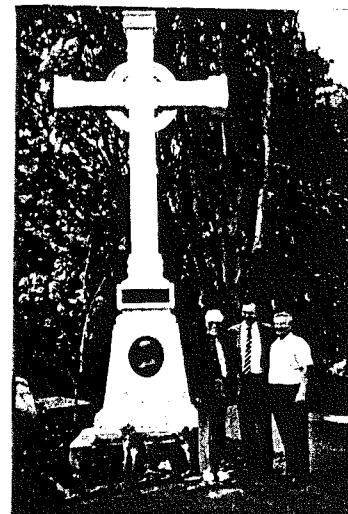
Ось уже і Канів. Хоч самого міста ще не було видно за зеленими горами, але ми плянували його також відвідати, як час нам дозволить. Тут коло пристані був лише один ресторан „Тополя” в якому ми мали пізній обід після оглядин пам'ятника Шевченка і музею.

Пам'ятник Т.Г. Шевченка
на Чернечній горі

Висідаємо з човна і дорожка викладена цементовими плитами веде нас до Чернечної гори. Йдемо на гору по сходах до пам'ятника й музею Шевченка. Сходів до бажаної мети є лише 360. Після декілька десятків таких сходів є площацька і лавки на котрих можна трохи спочити, щоб знову рахувати ті ступеньки. Нарешті показався сам пам'ятник. Величезна мармурова основа на якій стоїть висока фігура поета. Кладемо тут квіти, робимо фотографії і йдемо далі в напрямку музею. Там стоїть високий хрест, який перше служив за пам'ятника. На ньому викарбоване повне ім'я поета.

Заходимо до самого музею, нам дали провідника —інструктора жінку, яка добре володіла англійською мовою і провадила нас із одної до другої кімнат та розказувала про життя, працю, таланти і поневіряння поета по тюрях висланнях і війську. Родився Тарас Григорович в родині кріпака. Із своїх молодих літ любив читати, писати і малювати. В поезії він оспівував тяжке кріпацьке життя свого народу. За ці вірші царський уряд не раз його засуджував на виселення з України.

Пам'ятник Т.Г. Шевченка біля музею.

Викуплено його було з кріпацтва за 2,500 рублів, що було в ті часи великою сумою грошей. Він мусів відбувати кару у війську на протязі 10 років. Помер він у Петрограді на 47 році свого життя. Там він був і похованім, але згодом, його тіло було перевезено в Україну.

По закінченню оглядин музею ми ще зупинилися біля Кобзаря, який грав на кобзі і співав. Йдемо назад по тих самих сходах, але вже йти в долину було далеко легше. Заходимо до ресторану „Тополя” на обід де нас добре вгощали українським борщем й іншими стравами. Вся обслуга була убрана в українські строї. Після пізнього обіду йдемо до човна, який уже чекав на нас і повертаємося до Києва до нашого готелю „Україна”.

Дорога до Каніва була далека, але з нами їхали брати, які не давали нам сумувати. Особливо ми всі запам'ятали Віталія Козубовського, який швидко складав сатиричні вірші і їх нам деклямував. Ось один із них по дорозі до Каніва він нам розказував:

Над Дніпром лунає сміх,
Люди на помості,
Це зібрались земляки
До Тараса в гості.

Швидкохідний „Метеор”
Вітерець гойдає,
А П'ятоха біля трапу,
Кожного стрічає.

Того словом підбадьорить,
Тим всіхнеться гоже,
Хто ж молодший то тому
Штурханом поможе.

Сіли всі, а Комендант
Подививсь довкола,
І вроцисто об'явив:
— Пийте „кока-кола”.

I згадав я добрим словом
Нашого Івана,
Бо ж в буфеті не знайшлось
Жодного стакана.

I припали до пляшок,
Бо засохло в роті,
I забулькало немов
У водовороті.

А в цей час мабуть що вперше
На воді дніпровській,
Свої вірші сатиричні
Читав Козубовський.

Все чудово, і на цім
Можна б ставить крапку
Жаль лише що не пустив
Для долярів шапку.

ПЕЧЕРСЬКА ЛАВРА

Хто з туристів, що побував у Києві не відвідав знаменитого історичного місця Православної церкви — Печерської Лаври? Кожний із нас також бажав відвідати ці місця й ми вдячні нашим організаторам, що вони улаштували для нас цю нагоду побачити те все, що сотками років заманювало багатьох людей, щоб відвідати Київ і побувати в Печерській Лаврі, та оглянути ті храми та ті печери по яких розміщено більше 47 мумій з мощами святих, що колись померли й там тепер лежали ці скелети по обох боках печери. Була там також і єгипетська мумія з чорним скелетом та засушеними руками і черепом.

Погода в той час не була сприятлива. Падав дощ і ми не могли докладно все побачити у цьому обширному комплексі чудової архітектури різних храмів, церков та історичних будинків.

Наша провідничка розказувала, що після революції ще в 1921 році Лавра була закрита для відвідувачів і лише в 1961 році її було відкрито, спочатку як музей, а тепер половина Печерської Лаври уже віддана під управу

минахів. За останній час у ній відновлено багато будинків і церков. Пофарбовано ікони і всю прикрасу всередині церков і доведено до попереднього вигляду як назовні так із середини. В одному храмі середуше приміщення було таке високе (може на 5 поверхів) і скрізь від самої гори й до низу, по стінах розмальовані не лише учні Ісуса Христа, але й всі святі Старого й Нового Заповітів. Щоб усе те переглянути треба було лише в тому місці залишитись хоч на пару годин, але ми спішили, щоб і в других місцях та різних забудовах побувати та хоч дещо оглянути і мати уявлення про цю Печерську Лавру. По деякому часі ми лишили ці всі місця і всіли до автобусів та поїхали до музею „Відчизняної війни” і „Софієвського Собору”. Ті всі музеї і храми ми не переглянули, а лише перейшли бо спішили ще дещо забачити що було в програмі наших відвідин. Зупинились ми ще біля пам'ятника трьох братів Кий, Щек і Хорив і їхньої сестри Либідь. Зу-

Пам'ятник першим поселенцям Києва.

пинились вони в той час своїм човном коло цих круч Славутича-Дніпра де після повстало чудове місто Київ. Ім побудований величавий манумент у день відзначення 1500 ліття Києва. Історія передає, що якби князь Олег їх запросив на переговори до себе і обманув та там їх і повбивав.

Заїхали ми всі до канцелярії нашого братства в Києві. Це чудове приміщення було недавно побудоване. В ньому ми мали пізній обід. Потім оглядали це приміщення і хоч воно було обширне, про те вже у ньому бракувало місця для зростаючої праці, яка потребувала багато інших приміщень. Там тепер підготовляється матеріал до газети „Християнське життя”, там був склад духовної літератури, яка приходила зза-кордону тонами, кімната для секретаря в якій уже було установлено комп'ютер і „Лезер Врайтер”, кімната для старшого пресвітера по Україні, кухні, їдальні та інших потрібних відділів. Ми там мали коротке засідання обмірковували програму наступних днів „Ретріту” на який всі представники з Канади повернуться із своїх двохтижневих відвідин церков і приїдуть старші брати із усіх міст в Україні де є наші церкви із їхніми дружинами.

Парк у Києві

НЕБО

Чарівна голубінь небес -
Наша спільна завітна мрія...
Скільки бачу в тобі чудес,
Мимоволі душа радіє.

І на крилах летить туди,
Де Спаситель мене чекає,
Де немає страждань, біди,
Де Христос, наче сонце, сяє.

Слабну я, але далі йду.
Моя сила лиши тільки в Бозі,
В небі щастя своє знайду,
Але поки що я в дорозі.

Хоч страждання терплю не раз,
Зустрічаю життєві грози,
Але вірю: настане час,
І осушисть Спаситель сльози.

Синє небо - Твоя блакить,
Бідну душу мою чарує,
І до Тебе вона летить,
За Тобою скорбить, сумує.

Розганяючи зло і страх,
Забуваючи всі турботи,
У гарячих своїх сльозах,
Споглядаю в Твої висоти.

Там закінчиться шлях земний,
Там спасіння знайду для себе.
І прошу: „О Спасителю мій,
Дай ввійти в те прекрасне небо!“

З України

Газета

Коли ми оглядали газету „Християнське Життя“, яка в минулому році з'явилася серед нашого братства в Україні, то захоплювались нею. Адже, довгі темні роки минули, коли віруючі не мали можливості дістати духовної літератури, і Божого Слова не мали а тепер у великій кількості приходить духовна література із за кордону і ми удостоїлись ласки від Бога щоб мати у нашему братстві таку чудову газету із її духовними статтями і різними інформаціями про життя віруючих на наших Рідних землях, а також мати вісті про віруючих що живуть поза межами нашої України. Ця газета є не лише інформатором, але і зв'язком між церквами і між усіма віруючими. Колись ми жили без права на вільні Богослуження. Наші молитовні domi були позакривані, а ми як у катакомбах збиралися

групками по різних куточках, щоб разом помолитись. А тепер ось я читаю газету переповнену різними інформаціями із життя церков в Україні. Хочеться крикнути, щоб почуло небо — Алілуя! Слава Богові! Гордиві молитви дітей Божих почуті на небі!

А яка багата хроніка, що подається у цій газеті з своїми короткими повідомленнями про відвідини дитячих садочків молодими співаками — хористами з оркестрою музикантів. А також про відвідини старечих

домів та проведення там коротких богослужень наповнених проповіддю Божого слова та співами духовних пісень. З неї довідуємось, що тепер дозволено церквам відвідувати злочинців, що сидять по в'язницях.

Скрізь Господь робить свій вплив на грішників, які каються і бажають жити за Божим навчанням Його Євангелії.

Повідомляється також у цих вістях про різні свята й урочистості, які відбуваються по церквах із великою кількістю зацікавлених слухачів, яким засвідчується про потребу покаяння.

Повідомляється також про урочистості святого по вірі хрещення по багатьох церквах України. Ось ми читаємо про таке хрещення, що відбулося у селі Ганусівка, Івано-Франківської області та про ті благословіння, які пережили члени церкви приймаючи в свої ряди десятки нових воїнів Христових.

У Ворошиловградській області міста Красний відбулось свято, коли приймало 26 осіб святе по вірі хрещення сказавши Господеві й усім свідкам, що вони від нині присвятили своє земне життя для Господа. У Полтавській церкві відбулась урочистість святого хрещення по вірі при великому зборі зацікавленого народу. В Харківській церкві 45 душ прийнято нових членів до церкви через водне хрещення. І так у кожній газеті ця хроніка наповняє радістю читача й та радість не кінчається лише тут по містах України, а котиться поза межі її кордонів через хазету „Християнське життя” й тішить серця багатьох. Ці навернення до Господа приносять радість і на небі, бо це все є заслуги нашого Господа Ісуса Христа про які пише Ісаї в 53:11 „Він, через муки своєї душі, буде бачити плід, та й насититься”.

У газеті є так багато духовної іжі, що широго читача підносить на дусі до самого неба. Ось там чудова стаття про “Дари Святого Духа”, інша про “Народження згорі”, ще, “Як бути досконалим”, й так одна за другою духовні перли появляються на її сторінках в яких вивляють свої задавнені і сковані таланти надхненні Духом Святым Божі слуги. А скільки в ній новин із щоденного життя

Церков!. Ось там читаємо про радість віруючих міста Шахтарська, коли вони в перший раз прийшли до свого новозбудованого молитовного дому, щоб сказати своєму Богові щире, горливе виходяче із переповненого вдячністю серця Богові — Спасибі Йому! Читаємо також

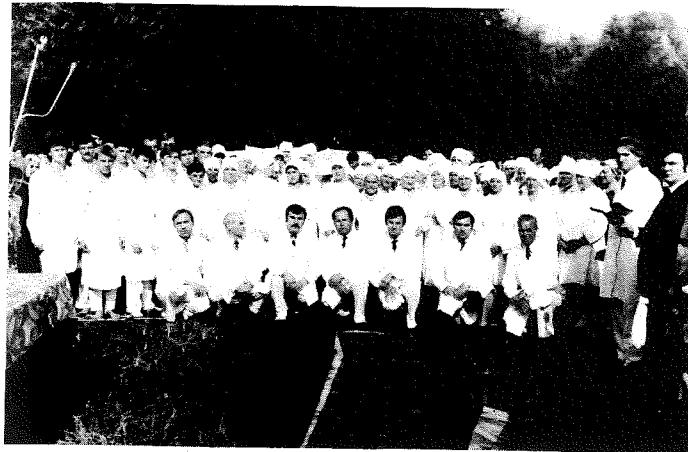
Богослуження у в'язниці

про відкриття новопобудованого молитовного дому в Черкасах в якого відкрилися двері для всіх, хто бажає служити Богові у цьому короткому земному житті дарованому милосердним Богом. Величавий дім молитви діти Божі збудували своїми засобами, своїми мозолистими руками, часто приходячи на пару годин після своєї регулярної праці. Читаючи ці повідомлення ми подивляємо ревністю і завзятістю віруючих до тяжкої, але Богом благословеної праці, яка ніколи не буде забута у Бога.

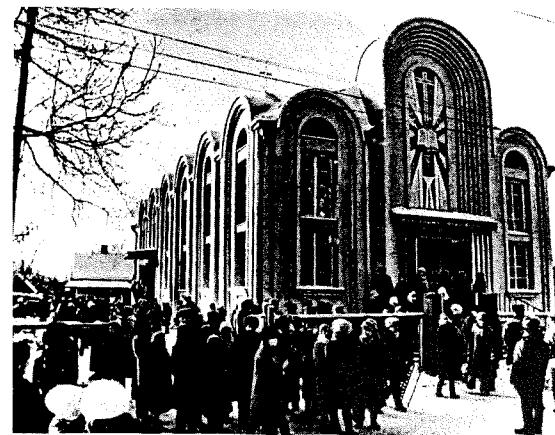
Читаємо про відкриття нових молитовних домів і в інших місцях як в Києві на Святошин у місті Коростень, а також у багатьох місцях віруючі дістали дозвіл від влади на будову молитовних домів і збір пожертв та підготовка до будови уже розпочалася. Молитовні domi як гриби виростають по всій Україні й дуже скоро переповнюються слухачами. Деякі молитовні domi, що були відкриті раніше вже не можуть вмістити своїх членів і вони мусять розділятись на ранішні і пополудневі зібрання.

Боже Слово падає як добре зерно на приготовлену землю й воно приносить багатий плід. Навертається десятки і сотки людей до Господа. Відбуваються урочистості водного хрещення на відкритих водних місцях і річках при великому зборі зацікавлених людей. Часто їх збирається тисячі, що заповнюють увесь берег де відбуваються такі урочистості. Буває що одного пастора замало, щоб уділити хрещення для декількох десятків навернутих людей і тоді входять до води трьох, або й чотирьох пасторів.

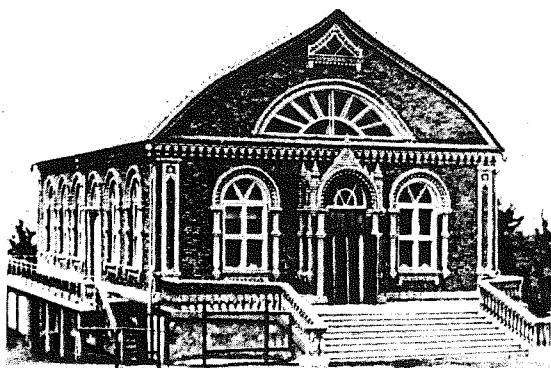
Який Господь добрий до нас із захопленням пише один брат. Він, колись, у тяжкі часи навернувся до Господа і мусів приймати хрещення вночі його віра про те, що настане час такої свободи була маленька, але в Бога те маленьке зросло до правдивої свободи, яку він тепер побачив. Він із смутком згадує своїх батьків, які не дочекалися цих днів, а відійшли до Господа у ті тяжкі темні часи.

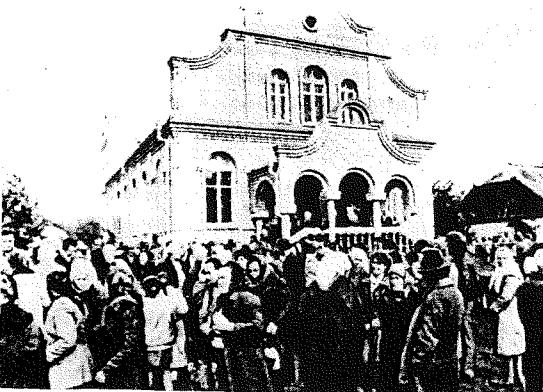
Місто Вінниця.
Хрещення в річці Буг.

Новий побудований молитовний дім у Черкасах

Новий будинок молитви церкви ЄХБ у м. Шахтарську.

Новий будинок молитви церкви ЄХБ у м. Коростені
Житомирської області.

І цю, чудову газету, ви можете дістати в Канаді. Українська Євангельсько-Баптистська Місія в Україну призначена бути офіційним органом для розповсюдженням газети "Християнське Життя", яка видається нашим братством в Україні. Як хочите отримувати цю газету то прошу писати на адресу „Місії в Україну”.

EVANGELICAL MISSION TO UKRAINE
302 - 10222 - 140 Street Edmonton, Alta. T5N 2L4
Canada

Перебуваючи в Києві ми бачили, як прибули вантажні машини з Німеччини, які привезли 40 тисяч Біблій для дітей, їх треба було виладовувати. Оглядали ми також газету „Християнське Життя”, яка була щойно надрукована.

Дехто із нас канадійців поїхали ще оглядати місто Київ, а дехто з канцелярії пішли прямо до готелю, який був не так далеко від канцелярії. Зайшли також на Крещатик, відвідали крамниці, щоб щось купити на сувенір додому, а також заглянули на базар де продавалась усяка городина. Дехто купив там кавуна й угощав ним інших.

Готель „Україна” є на Шевченковській вулиці з одного боку якої протягнувся Крещатик, а з другого боку вулиця Льва Толстого на якій є канцелярія нашого братства. Широкі бульвари цих вулиць висажені каштанами.

Бульвар Т.Г. Шевченка в Києві

Після вечері в ресторані 31 серпня 1989 р. вся канадська делегація розділяється на групи і перша відправляється на Білорусію, друга на Волинь, третя на Чернівці, ми ж четвертою групою поїхали до Харкова. Пізно вечіром нас 12 осіб із нашим провідником Леонідом Петренком — пастором Запоріжської Церкви, сіли до поїзду й відправилися до Харкова. У спальніх вагонах було тепло й уютно. Цілу ніч колеса нашого потягу рахували кілометри аж поки на ранок не зупинились на вокзалі великого міста — Харкова.

Пам'ятник Т.Г. Шевченкові в Києві

Кобзар, біля Пам'ятника Шевченка

ХОЛОДНИЙ ДОЩ

Холодний дощ шибки полоще,
І верби клоняться сумні...
А серце вірити не хоче,
Що вже минули літа дні.

Хоч журавлів прощальні звуки
Давно затихли в сизій млі,
А клен крислатий від розпуки,
Лист жовтий ронить до землі.

В душі моїй весна панує,
І розцвітає щастям цвіт.
Холодна осінь не зруйнує
І не відніме цілий світ.

Того тепла, що в серце злила
Свята неба благодать,
Навіть уся ворожа сила
Не зможе в мене відбрати.

Так, я усе живу весною!
Нехай проносяться літа,
І непомітно сивиною
Волосся старість пропліта.

То я завжди радію в Бозі!
Він обновляє знов і знов
Ослаблі сили на дорозі
І зогріва мою любов.

Нехай шибки цей дощ полоще,
І хмари криють небокрай,
І люте зло кругом клекоче!
В душі моїй - чудовий рай!

З України

МИ ВІДВІДАЛИ МІСТО ХАРКІВ

Під час трьох днів перебування в Києві, ми мали можливість мати спільність із віруючими в їхніх церквах і в їхніх домах. Віруючих там є багато у цьому столичному місті України й вони нас приймали дуже широко й гостинно. Ми оглянули також це велике місто. Побували в декількох музеях, парках та чудувались давньою архітектурою цього старинного міста з його 1500 літньою історією. Тепер всі делегати з Канади й Америки поділились на групи й роз'їхались відвідувати церкви в інших містах Радянського Союза, а переважно церкви в Україні. Нас 12 делегатів відправились до Харкова — цього другого по величині індустріального, наукового й культурного центру України. Адже це місто навіть було деякий час столицею України. Хоч воно і має лише 300 років своєї історії, однак воно стало осередком багатьох галузей із економічного й культурного життя цієї країни. А найбільшою цінністю його є та, що в ньому є люди, які вірять у Бога й темрява безбожності не могла згасити світла тих, хто молиться за це місто за його добробут і за спасіння грішників, які замешкують це велике місто.

Іхали ми цілу ніч, а на ранок нас зустріли у Харкові наши щирі і гостинні брати і сестри. Ось вони вже чекають на нас із своїми транспортами, щоб забрати нас і наші валізи та завезти до готелю. Леонід Олексійович — наш провідник знайомить нас із братом Старухіним Ф.Д., Ганчаровим І.К., та іншими. Хоч нам не вдалося добре поспати у вагонах поїзду, який цілу ніч нас віз із Києва, проте ми не могли тратити часу й зараз же по сніданку в готелі поїхали оглядати місто. Погода була хмурна і

мотрушив дощ, однак ми побували в деяких крамницях, та їздили оглядати цікаві місця у місті.

Скоро наблизився вечер і ми поїхали на Богослужіння до церкви що на Роганську. Напевно було оголошено, що будуть гості з Канади й не дивлячись на погоду й на те, що то була п'ятниця, велике приміщення не могло вмістити всіх зацікавлених слухачів. Вони позаповнювали навіть всі коридори й проходи, а також стояли поза відкритими вікнами тримаючи парасолі над своїми головами. Хоч те приміщення було стареньке, однак його украсили ті, хто були присутніми у ньому, а хор, який був складений із багатьох десятків співаків прославляв Господа чудовими піснями хвали. Співав також чоловічий хор. Декількох диригентів мінялися, щоб керувати різними точками співу.

Харківський вокзал

Гости з Канади виходили по черзі за катедру, щоб привітати всіх та передати привіти. Окрім брата який керував Богослужінням, говорили Боже Слово — Леонід Олексійович та трох проповідників із гостей. Зібрання тягнулося більше трьох годин. Декілька душ вийшли

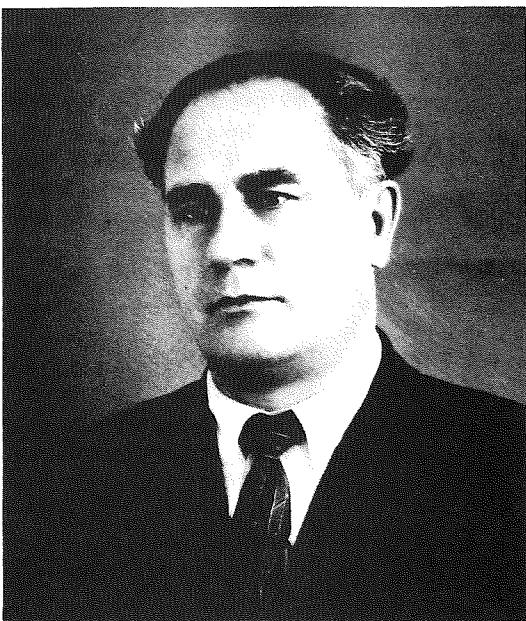
наперед і в покаянні просили Бога простити їм їхні гріхи. Опісля, у тому приміщенні були розставлені столи й усіх нас угостили багатою вечерею. Під час вечери були виступи співу із грою на акордіоні та деякі особливі свідоцтва віруючих про їхнє навернення. Багатьох віруючих підходили та дякували за відвідини. Вони також засипали нас різними питаннями про наше життя в Канаді, про наші церкви, нашу молодь і дітей. Кожний із нас в подарок отримав каганця із свічкою. І коли ми всі ті каганці засвітили, (а то вже була ніч), то один брат прочитав із Євангелії слова: „Отак ваше світло нехай світить перед людьми, щоб вони бачили ваші добрі діла, та прославили Отця вашого, що на небі” (Мат. 5:16).

Ми мали того вечора чудову спільність, яку тяжко буде нам забути. Пізно вечером повернулись до готелю на короткий відпочинок, а рано поснідавши знову виїхали на оглядини міста. Нам хотілося більше і більше всього побачити у цьому великому місті, бож це була єдина нагода. Вечером ми мали бути на Богослужінні в центральній церкві, а після, вночі вже від'ехати до Запоріжжя і в неділю з віруючими цього історичного міста не лише ділитись Господнім Словом, але й розділяти із ними Вечерю Господню.

Отож, їдемо по вулицях Харкова й роздумуємо: Що ж ми можемо за такий короткий час тут оглянути? Адже в цьому місті, як подає статистика виробляються тисячі тракторів із маркою ХТЗ (Харківський Тракторний Завод), тут виготовляються потужні турбіни, легкокрилі літаки, велосипеди, електродвигуни, електрогенератори та багато інших виробів продукують харківчани, які розходяться по всій Україні й сягають поза межі її кордонів. Тут виробляються також холодильники, прачки, різні кабелі, підшипники та інші вироби.

Тут є багато учебових закладів. У місті є більше 200 середніх шкіл, десятки технікумів, понад 20 вищих ВУЗІВ (вищі учебні заклади). Є один із трьох найбільших у Радянському Союзі університет. Тут є музей: Історичний, музей авіації, трамвайний музей та інші. Є різні палаці культури, мистецтва, пам'ятники та парки, стадіони. Та чи можна все це оглянути за один, навіть неповний день?

Але їдемо, проїжджаємо один собор, що сягає 87 метрів своєю висотою. Він побудований в пам'ять після битви з Наполеоном. Під'їхали до Благовещенського Собору — який є тепер діяльним. Відвідали два музеї й їдемо далі дивитись на старовинну архітектуру, яка була дуже зруйнована під час війни, а тепер відновляється у її оригінальному вигляді. Десятки закордонних контракторів із Німеччини, Болгарії, Чехії заангажовані у цій праці.

Данило Данилович Шаповалов

У листопаді 1989 року сповнилось два роки від проголошення генеральним секретарем Горбачовим промови про „Перестройку” і „Гласност”, яка перевернула всі попередні правила устрою (як там люди говорять). Особливо для християн відновлена свобода відправляти свої богослужіння. Тепер відновляються Баптистські

молитовні доми і будуються нові. Відновляються Православні церкви у їхній попереднім вигляді. Віддаються церквам їхні власності. Тамошні віруючі пам'ятають ще слова Хрущова, який сказав, що при святкуванні 80 ліття жовтневої революції (большевицької) в країні не лишиться ні одного баптиста, а як якийсь знайдеться, то ми його покажемо всім на телевізії. Ale Бог перше убраав і Хрущова і його послідовників, а віруючі втішаються тепер свободою служити Господеві так, як вони бажають.

Бог є добрим і Він не залишив віруючих у надмірному випробуванні. Тепер по всіх куточках України віруючі будууть за свої власні (часто відривають останні) гроші від свого прожитку, величаві молитовні доми і в них проповідують спасаочу вістку грішникам.

В молитовному домі в Харкові

По широких вулицях Харкова ростуть величаві дерева — каштани. Вулиці тримаються чисто. У місті є багато крамниць в яких продають городину, але ми зауважили, що їм потрібно канадійських продавців, які

мотаються дуже швидко щоб більше продати й мати більше прибутку, а таможні продавці певно не зацікавлені у тім скільки вони продадуть, бо отримають ту саму платню і тому на чергу не звертають уваги. По інших крамницях де продаються різні товари ми зауважили жінок, біля дверей, які пильнують тих, хто приходить купляти і щоб часом чого не винесли безплатно. Тому не дивуйтесь що й у наших крамницях часом є різні способи щоб пильнувати за „шаплифтерс”.

Ще перед обідом ми забрали свої валізи з готелю до автобуса, бож після зібрання треба сідати на поїзд, та іхати до Запоріжжя.

Нарешті ми дочекалися до вечірнього зібрання що буде відбуватись в центральній церкві. Адже ця церква є велика, що нараховує понад 1600 членів. Вона мала нагоду мати своїм проповідником, багатьом із нас відомого Данила Даниловича Шаповалова. Він багато пережив за часів переслідування віруючих, а зокрема проповідників. Цей, солідної будови брат (тепер уже покійний) був обдарований Богом не лише проповідницьким даром, але і надзвичайним голосом, яким він також прославляв Господа.

Ось ми заходимо у це велике й уже переповнене людьми приміщення молитового дома. Наша маленька горстка віруючих з Канади здавалась ще меншою, а коли вони почали співати, то уявлялось, що були захоплені не лише канадійці, але і всі присутні поділяли разом із нами ту радість, яка напевно долітала до самого неба як приемні паходці. Ми канадійці, що приїхали переважно із маленьких громад, що розкидані між великими англійськими церквами, а тепер ми побачили, що й між нашим народом є великі громади. Слава Господеві за це! Бог не лишив і нашого народу без спасених людей, що разом із іншими народами дітей Божих будуть підхоплені Христом, коли Він прийде вдругий раз, щоб забрати Свою улюблену Церкву.

Нам гостям, дали можливість кожному вийти за катедру й передати привіти, а потім брати: Поробльов, Піхай і Ткаченко ділилися Божим Словом. Ми були раді

побувати в спільноті з таким великим числом віруючих. Харківчани також були раді бачити віруючих з Канади, що ще не забули своєї рідної мови й хоч може вже не так чисто українською мовою говорили, проте всі нас розуміли.

Після зібрання із нами не лише всі хотіли привітатись, але й поговорити. Тягли нас за одежду з одного боку й з другого боку й ми не знали з ким маємо перше говорити й хоч дескількома словами обмінятись та відповісти на іхні запитання. Обступили нас хористи і диригенти, а там якась жінка пропихає всіх і конче хочеться запитати, і так ми може за пів години змогли дістатись до кімнати де нам приготовили вечерю. Але та кімната також переповнилась зацікавленими віруючими, переважно молоддю та старшими братами. Там нас не лише нагодували смачною вечерею, але й кожного із нас нагородили подарунками. Які приемні і гостинні наші люди. Вони прийняли нас як рідних братів і сестер. Можна було думати, що вони так довго були відлучені від можливості мати зв'язок із людьми, що живуть закордоном, а тепер, коли побачили нас, то хотіли не лише добре розглянути нас, але і про все довідатись, особливо хотіли знати про наші громади, нашу молодь і дітей. Розмовляючи із ними ми могли зрозуміти, що вони задоволені теперішнім відношенням уряду до них і стараються використати кожну нагоду, щоб засвідчити ще багатьом про Бога, бо вони не певні в тому, як довго ця свобода їм дана від Бога. Вони відважно скрізь, іде тільки на це їм є можливість ідти до парків і там свідкують і співають духовні пісні. Відвідують старечі domi, дитячі садочки, в'язниці, шпиталі та інші доступні місця. Молодь питала, чи є там Біблійні школи? Чи є заочні Біблійні курси? Як можна налагодити із ними зв'язок? Диригент казав, що нас у парку, як ми там співаємо до тисячного натовпу засипають різними питаннями, на які ми безрадні відповісти, просять Євангелій, брошур, або якої іншої духовної літератури, а ми її не маємо. Поможіть нам у цьому!

Коли ми сказали до хористів, що ми хотіли б мати ваш спів і в Канаді, то багатьох із них зголосились що

хотіли б поїхати до Канади й просили, щоб ми їм допомогли це зробити, бо вони готові були їхати.

Ті, хто були відповідальними за нашу подорож мусіли тягнути нас до автобусів щоб не запізнились на поїзд. До вокзалу й до самих вагонів нас непокидала молодь і диригенти. Вони забрали наші валізи й понесли на платформу де мав підійти наш поїзд. Там, на широкому бульварі нас зібралося біля 40 чи й більше людей. Поїзда ще не було й диригенти зорганізували спів. Пізно вечером, при великій суматоці людей, що спішили до своїх вагонів, зачунала духовна пісня, мелодію якої майже всі українці знають. А це пісня була:

„Обізвись мій мілій Боже,
Боже правдо Ти моя!
Обізвись в тяжку годину,
Як подам свій голос я”...

Люди почали збиратись навколо нас. Правду сказати — я злякався (маючи на думці тяжкі переслідування віруючих за попередніх часів), і думав: ось зараз надійде міліція й нас усіх заарештують за релігійну пропаганду. Але ні! Лунали далі одна за другою пісні й ніхто не боронив цьому. Зацікавлені люди нас з усіх боків обступили, фотографували, блискали лампи фотоапаратів. Я трохи ховався від них світл за інших співаків, щоб моє обличчя не було ясно видно, а вони, як навмисне, здавалось направляли свої камери якраз на мене. Після, я трохи зазпокоївся й почав, разом із іншими співати (хоч десь у середині страх мене не покидав), та думав: що буде то вже нехай буде, втікати не було куди. Так нас проводила молодь харківської громади й ми це ще довго будемо пам'ятати.

Всіли ми до своїх вагонів стомлені фізично і були переповнені наші голови бурхливими думками всього пережитого між нашими віруючими в Харкові.

ПРО БОГА МОЖНА ТЕПЕР ГОВОРИТИ Й У ШКОЛАХ

Перше ніж ми перейдемо до нашої дальшої подорожі хотів нагадати про подію, яку ми там чули.

Там є тепер свобода, що можна говорити про Бога, і то не лише в молитовних домах, а навіть у школах. Раніше заборонялось говорити про Бога навіть батькам, та навчати своїх дітей про те, що є Бог, а тепер все це змінилося. Один віруючий розказував, що вони не дотримувались того, щоб дітей дома лишати без науки про Бога і вони їх навчали. Майже кожний день читалось в хаті Слово Боже і пояснювалось у такому дусі, щоб діти могли розуміти про існування Бога і про Його любов до людей в тому числі і до дітей.

Цього віруючого синок, що мав уже 12 років і ходив до 5-ї класи розказав батькові цікаву подію, яка відбулася у їхній школі.

Раніше була одна лекція антирелігійна в якій учителі викладали науку еволюції про створення світу і всього живого що є на землі. Вони розказували, як то багато мільярдів років у космосі творилося сонце, наша земля, планети і зорі. А тепер дозволено на цій лекції говорити про Бога. Коли учителька прийшла на цю лекцію, то вона почала її

такими словами: „Хоч наша лекція сьогодні, щоб говорити про Бога, однак я нічого про Нього незнаю. Нам ніколи не викладали в інституті нічого про Бога, також я вдома нічого не чула від своїх батьків про Бога, отож, коли із вас, може хтось, щось знає про Бога від своїх батьків, то ви можете нам розказати про це.” Всі учні переглянулися між собою і зараз звернули увагу на Федю, бо багатьох із них знали що його батьки були баптистами і ходять до церкви молитися. Учителька це зауважила й звернулась до Феді та сказала: „Не байся Федю! тепер, коли оголошена „гласність” то ми можемо все говорити й нікого не боятися, може ти щось, хоч небагато, скажеш нам про Бога”. Учителька незнала про батьків хлопця, але знала що хлопець був дисциплінованим і мав найкращі показники в навчанні. Отож вона знову звернулась до нього та й каже: „Я знаю, що ти слухняним є у всьому, вийди сюди наперед і розкажи нам що ти знаєш!” І Федя вийшов та почав несміло говорити. Але учні зараз підказали, щоб він говорив голосніше, бо на задніх лавках не було добре чути, а всім було дуже цікаво почути про Бога. Тоді учителька знову звернулась до нього й каже: „Федю! Розкажи сміливо так як учора ти розказував із лекції природознавства про дніпровський водопад. Ти так гарно про нього описав, що я готова тобі була поставити „п'ятку” за ту лекцію. Федя трохи посмілився, бож вірив що він далеко більше знає про Бога ніж про той водопад. І ось цей молодий двандцятилітній евангелист почав: „Є книжка, що називається Біблією, в ній описується про Бога. Вона розказує про те, що Бог створив небо і землю, а також людину і все що ми бачимо на землі, звірів, птахів і рибу. Людину Бог нагородив великим розумом, щоб вона управляла усім, що є на

землі. Але диявол спокусив людину й увів її в гріх сказавши їй неправду. Бог не хотів, щоб людина говорила неправду й була злою та вбивали інших, але диявол спокусив людей і вони почали дуже грішити. Тоді Бог знищив їх потопом, а залишив лише одну праведну родину, що вірила в Бога. Але згодом, коли люди розмножились то знову почали грішити й Бог сказав, що Він уже не буде знищувати людей потопом, а Він їх буде судити. Але перше ніж судити людей за гріх Бог зійшов на землю. Він родився на землі і прийняв людське тіло та проповідував як людині можна через віру спастися. Це все сталося 1989 років тому. Ці роки почали рахуватися від Його народження і ось так довго Бог через Свою Євангелію закликає людей, щоб вони вірили в Бога і перестали грішити і хто покається в своїх гріхах того Бог не буде судити, а всіх, хто не буде вірити в Бога, то їх укіне до пекла.

Цього Бога злі люди убили й повісили на хресті, але Він воскрес і піднявся на небо та сказав що прийде на землю вдруге, щоб забрати тих, хто буде вірити в Бога до неба, а невіруючих буде судити за їхні гріхи”. На диво всі учні так були захоплені цим оповіданням про Бога, що хотіли ще далі слухати, але їхній час уже вийшов і учителька подякувала йому та сказала, щоб він завтра говорив про Бога ще й у шостому клясі, а ще через один день і в сьомому клясі. Федя відмовлявся, а учителька просила його щоб він те саме розказав і для старших клясів, і він погодився.

Коли лекція скінчилася то його обступили учні із багатьма запитаннями. Його питали: „Хто лишився на небі, коли Бог зійшов на землю? Хто тоді управляв усіма зорями, щоб вони часом не збились із своєї дороги? Де узвяся диявол? Чому він звів людей? Як виглядав Бог? I багато інших питань

на які Федя не міг дати відповіді й казав нехай запросять до школи пастора і він їм вияснить про все що вони хочуть знати.

Це правдива історія, яку ми чули у харківській області в серпні місяці 1989 р.

ЧОМ ЖИВЕШ НЕПОКАЯНА Й ДОСІ?

Чом живеш непокаяна й досі,
Мов у лісі сполоханий птах,
І усмішка твоя наче осінь,
Залягла на печальних устах?

Чи закралася в серце тривога,
Що так часто сумуєш в журбі?
Глянь: до стежки, що в'ється до Бога,
Лише крок залишився тобі.

Поки сонце ще сяє в долині,,
Поки здатні на слово вуста -
Не тулися до гордих, а нині
На пораду прииди до Христа!

Все, що душу тіснило роками,
Божий Син розіб'є об граніт.
Зніме ношу тяжку біля брами
Й поведе в незахмарений світ.

Кого ваблять луків оксамити,
Хто цінує травневу красу -
Той осмілиться босим ступити
В прохолодну ранкову росу.

З України

МІСТО ЗАПОРІЖЖЯ

Поїзд плавно рушив і ми знали, що він направляється до Запоріжжя. Ніч була темна, коли біля 10 години вечора ми лишили Харків, який провожав нас тисячами світлів, що блимали у темноті із великих житлових будинків. Я ліг у маленьке й вузеньке ліжко в нашому купе та поринув думками у те, що ми вже пережили тут у нашому перебуванні в Україні, а тепер, вірю, що Бог допоможе на ранок зупинитись у Запоріжжі де я провів свої молоді роки. Це місто я уявляв таким, як його лишив 47 років тому. Воно виринуло в моїй пам'яті й чомусь я не міг заснути згадуючи знайомі вулиці, фабрики й береги Дніпра, а найбільше те, що там було мені багато знайомих із трьох громад віруючих, і я був певним, що там ще лишилось хоч декількох із тієї молоді, що була колись там. Там я приймав святе по вірі хрещення із 40 іншими, переважно молодими, що в той час зробили були те саме рішення що й я зробив, а це —засвідчити перед Богом, Церквою й перед усіма людьми, що тисячною юрбою стояли на березі й слухали наші обіцянки, служити все своє життя Тому, Хто вмер на Голгофі за наші гріхи й зробив нас невинними перед Отцем небесним. Напевно я побачу багатьох із них, що тримають свою обіцянку аж дотепер. І хоч поїзд стукотів своїми металевими колесами по залізних рейках, а думки роїлись у голові, і здавалось що неможна було заснути, але втіма перемогла й не лише я, але й моїх трьох спутників, що були в купе разом зі мною — затихли й поснули.

Пробудившись рано я скоро пішов до місця де можна було промити свої очі й поголитись. Через вікно можна було бачити голі поля на яких недавно пишалось збіжжя, а тепер лише стерчала стірня. Весь час я не

відривав своїх очей від вікна в надії побачити щось знайомого, але дарма. Все було чуже, незнайоме й невідоме для мене. Навіть станція на якій зупинився поїзд була зовсім іншою, як це було колись, біля 50 років тому.

Зустріли нас наші віруючі брати і сестри на станції й перевезли до готелю де ми посідали й поїхали автобусом до центральної церкви на Богослуження. Делегатів з Канади поділили на три групи, щоб у цей недільний день побувати у трьох церквах, що були в місті. Мені сказали, що зібрання буде відбуватись у тому самому місці що й колись відбувалось, але коли наблизились до молитовного дому, то для мене все було інакше. Можливо я позабував, а може вже воно було й не те саме. Приміщення було велике й переповнене людьми й заповнені всі проходи. Нас завели на підвищення де сидів хор. Всі нас бачили й ми могли дивитись на сотки людей, які здавалось й не рухались та пильно дивились на тих, хто в перший раз такою великою групою приїхали із за кордону до них на Богослуження.

Я знат, що тут між тими сотками людей сидять і мої родичі й родичі моєї дружини. Але де вони? Їх не можна було розпізнати між тими сотками очей, що дивились на нас. Напереді стояв стіл на якому була приготовлена Вечеря Господня: декілька великих мисок із поламиним хлібом і 5 чаш із виноградним соком. Все це було накрите білим обруском. Зібрання розпочалося загальним співом, читанням слова Божого й молитвою. Представники з Канади виходили по черзі за катедру й кожен передавав привіти із своєї місцевості в Канаді та вітав усіх їх християнським привітом.

Сидячи на підвищенні я обсервував присутніх й здається, що декотрих віруючих впізнав. Слово Боже проповідувано було на тему страждання Ісуса Христа. Всі уважно слухали, а потім було звершено Вечерю Господню. Вийшло наперед декількох дияконів і почали розносити хліб, а після розносили виноградний сік у чашах. Кожних 2 хвилини проповідники повторювали слова: "Бо, кожного разу, як будете їсти цей хліб та чашу цю питимете, — смерть Господню звіщаєте, аж поки Він прийде!".

Зібрання закінчилось. Нас обступили десятки людей, що казали нам, що вони наші родичі, а також багато віруючих вітали нас і впізнавали нас із тими змінами які були на нашему обличчі. Ми також дивувались тими змінами, які нанесли роки на людину. Підходили до мене декотрі бувші хористи з якими я колись співав їх ті, що були молодші їх ще можна було розпізнати, але старших було впізнати неможливо.

Після зроблених фотографій із усіма знайомими мене забрали родичі до своїх домів на обід. Відвідав я доми моїх двох братів, яких уже тепер немає, але їхні діти мене вітали як рідного батька, відвідали також багато віруючих і знайомих. Час скоро минав і ми поїхали із усією ріднею на богослуження на правий берег Дніпра — недалеко острова Хортиці.

Щойно перед нашими відвідинами цієї місцевості, колишні німецькі поселенці, які з'їхались із усього Радянського Союзу на це місце першого поселення їхніх предків та представники інших країн на святкування 2-х сотої річниці приїзду із Пруссії на запрошення Катерини 2-ї —

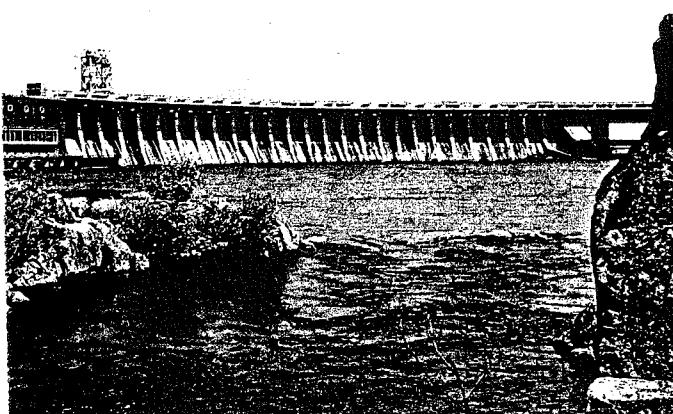

«Завершивши молитву вдячності під могутнім 500-літнім дубом, меноніти оселилися у селищі Велика Хортиця...».

цариці Росії на степові провінції Південної України в 1789 році, перших менонітських емігрантів. Тепер, іхніх предків, що були розкидані по всьому Радянському Союзі було дуже багато. Вони вже всі говорили російською мовою, хоч їхні призвіща ще нагадували колишнє їхнє походження. Коли, ті перші емігранти з Пруссії приїхали в Україну, то на правому березі Дніпра, вони молилися біля 500 річного дуба, якому тепер пішла 7-ма сотня років (а він стоїть і до сьогодні), щоб Бог їх поблагословив на новому місці.

Прибуло на це місце біля 300 менонітів та багато гостей менонітів із Західно Європейських країн, а також прибуло місцеве населення й дехто навіть приїхав із Києва та збагатили цю урочистість своєю присутністю.

На той час було призначено водне хрещення із місцевих церков у кількості біля 50 осіб, що ще більше збагатило цю пам'ятку віруючих у цій місцевості. Горливі проповіді на березі Дніпра, біля води, зворушили багато сердець і більше 20 осіб із присутніх там віддалися служити Господеві. Остання урочистість цього свята відбулась на стадіоні, куди прибуло тисячі людей. Там ще раз виголошено декілька проповідей Слова Божого та

Велика електрична станція – Дніпрогес, побудована на природньому водопаді річки Дніпро, що в місті Запоріжжя.

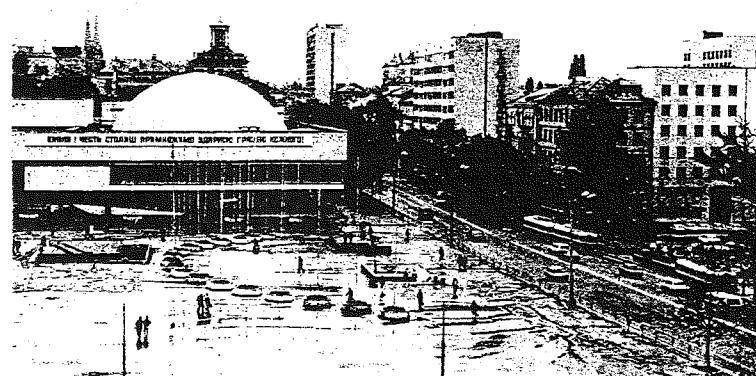
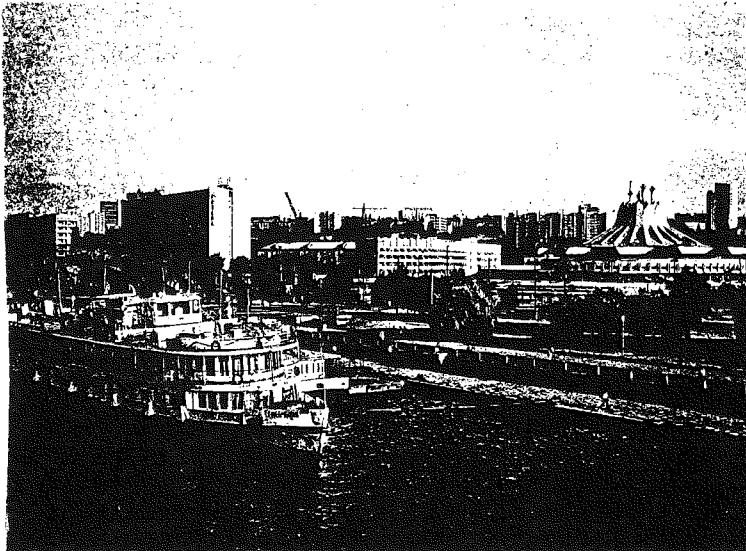
розповсюджено сотки Нових Заповітів та різної духовної літератури.

Вечером ми приїхали на богослуження до церкви на Правому березі Дніпра й це зібрання нам тяжко забути. Захоплюючий спів хору, духовно будуючі щирі проповіді зворушували наші серця. Музика на різних інструментах включаючи й бандури, щирі й горливі молитви дітей Божих прославляли Бога за спасіння та підносили наші душі до самого неба. По зібранні ми ще вечеряли у старшого пресвітера на Запоріжську область О.Г. Бринзи. Після ми поїхали на відпочинок до готелю. Рано в понеділок ми майже всі канадійці послили. В нас боліли голови й животи. Ми нарікали на ту добірну їжу якою нас так щедро скрізь угощали й на ту воду, що нам подавали в кувшинах і в бутилках, яку ми з апетитом пили. Але слабувати нам не було коли. Нас просили на сніданок в готелі, але з нас майже ніхто нічого не їв, ми тільки пили ту воду що була в бутилках. На обід ми поїхали до молитовного дому центральної церкви, а потім роз'їхались по віддалених церквах, що були по околицях містечках на вечірні зібрання. Мене забрав у авто Яків Кузьміч і ми поїхали до Янчекраку, це містечко було за 100 кілометрів від Запоріжжя на південний схід. Минули ми Балабино й Кушугум та Василівку й заїхали до Скельок де я зустрівся із трьома рідними братами моєї дружини й побував у хаті в якій вона жила до свого від'їзу в Німеччину. Зробили ми там декілька знімок і поїхали на цвінттар де стояли пам'ятники її покійних батьків. Ми там ще помолились, подивились на знімки, що ще виднілись на їхніх пам'ятниках і вже пізно вечером заїхали на зібрання в Янчекрак, яке вже розпочалося. Дивувало мене те, що тут було дуже багато дітей.

Нам дали дорожку пройти аж до самої катедри й я був радий сісти на крісло, бо голова ще у мене не переставала боліти. Але щойно я сів, як мене покликали до проповіді. Я тихенько помолився і вийшов за катедру. Доки передав привіти й привітався, Бог послав тему і місце на яке я буду проповідувати і я не відчував жодної перевтоми аж поки закінчив проповідувати. Слава Господеві за це! Дехто із наших проповідників зовсім не поїхали

того дня ніде, а лишились в готелі, бо їхнє здоров'я їм не дозволило на це. Ми були раді побувати і тут та почути їхні щирі молитви й подякувати Богові за все, що ми там пережили.

Коли ми їхали до цього містечка то подорозі любу-

Міста в Україні

валися придніпрянською природою. Минали ми фруктові сади, виноградники й баштани на яких виднілися кавуни й жовті дині. Але не скрізь ми захоплювались. На другий день ми відвідали хутір де жили мої батьки і цвінттар. Колись ця околиця пишалася заможними господарями скрізь можна було бачити добробут і працьовитих селян. Тепер же ті квітучі села і хутори зникли, про них лишилась лише згадка бо їх уже немає. Немає тих трудолюбивих господарів, що любили свою землю та порались на ній. Лишилось у тих селах і хуторах лише по декілька стареньких похилених хатинок в яких доживали пенсіонери. Вся молодь і все трудове селянство десь поділось і виглядало пусткою й заросли травою й бур'янами їхні колишні квітучі господарства.

Тепер, скрізь по містах ще здалека видніються десятки і сотки високих на декілька поверхів житлові будинки в яких тепер живуть тисячі людей і напевно ці будинки забрали у свої камінні обійми всіх тих людей, що раніше жили по селах і хуторах.

Ми заїхали на цвінттар, знайшли пам'ятники наших батьків оброслих густою травою й високими деревами. Ми бачили їхні знімки що були під школом, але і там вони

ОДИН ТІЛЬКИ РАЗ

Один тільки раз ми приходим у світ,
Життя - це найбільший дарунок.
І шкода даремно затрачених літ,
Яким забуваєм рахунок.

Один тільки раз... І підемо з життя.
Не варто хіба зупинитись?
І так завершити дочасне життя,
Щоб істині вірним лишитись.

Один тільки раз... Повернути усе
Ніколи не матимем змоги.
Посіяне ж нами свій плід принесе,
Для слави Всевишнього Бога.

З України М.С.

побіліли від сонця. Там біля пам'ятника ми молились (зі мною була моя сестра і брат) дякуючи Богові, що наші батьки своїм християнським життя збудили у наших молодечих серцях любов до Спасителя Ісуса Христа, яка ще тоді загорілась і не перестала щоб палати аж до сьогодні.

5-го вересня, 1989 р. ми знову оглядали місто та мали спільність із своїми рідними, які з'їхались до Запоріжжя та були із нами на вечірньому богослуженні в центральній церкві. Дехто із них не є ще віруючими й за часів відсутності, коли не було богослужень, вони дуже охололи без духовної підтримки, хоч і походили із віруючих родин. А тепер вони, може вперше були на зібранні де читалось Слово Боже і були заклики до покаяння й молитви цирих віруючих вони чули. Ми вже знаємо, що дехто із них почали відвідувати зібрання регулярно. Слава Богові!

Це було останнє зібрання на якому ми були в Запоріжжі та ділились духовною їжею із нашими дорогими в Христі братами і сестрами та земляками і ріднею. Після зібрання, коли вони довідались що ми взавтра від'їжджаємо від них, то тяжко було утримати слезозі від того

Родичі і знайомі бр. О. Ткаченка.

розставання та прощання. Багатьох із них мусіли від'їзджати до своїх домів, які були за 100 кілометрів, аж біля Мілітополя, Василівки і Скельок. На мое прохання вони обіцяли відвідувати регулярно Богослужіння. Всі наші подарунки, великий і малі уже звільнили наші валізи, і я жалів, що в мене майже не лишилось ні шампуну, на якого там є великий попит, ні навіть жувачки, за якою ганяється дітвора. Десять 10-ї годині ранку нас привезли до порту на Дніпрі звідки ми мали катером відплисти до Дніпропетровського. На наше диво туди прибула велика група віруючих, яка прийшла, щоб в останнє побачити нас та сказати нам до побачення. Махали нам хустинами й руками, коли наш човен лишив Запоріжські береги.

ЗРОЗУМІЙ МЕНЕ...

Христос, прошу, присядь отут зі мною,
Поговори і зрозумій мене,
Торкнись чола цілющою рукою, —
Хай стороною сум мій промине.

Я добре знаю, — як тебе немає, —
Як сонце в небі ходить без тепла,
Щебрець не пахне, і зірки не сяють,
І як ні в чім не бачиш ти добра.

Ні весни, ні снігів не помічаєш,
Ні сліз, ані торжеств в душі нема,—
Чи дощ чи цвіт, — не чуєш і не знаєш;
Воно десь збоку, а в тобі — пітьма.

Мені б за когось трохи порадіти
І пожуритись з кимсь — допоможи, —
Я хочу бачити небо, поле, квіти,
А що зробить для цього — розкажи!

Щоб жилки всі, мов струни, забриніли,
І серце вщерть наповнило життя,
Лілії пахли, і дощі шуміли —
— Зроби, Христос, — таким моє буття.

Ти — поруч будь, а я вже постараюсь,
Щоб тяжко знов Тебе не прогнівіть,
Скажу секрет — я дуже, дуже каюсь,
Що брів без Тебе я багато літ.

Що все пройшло — життя лишилась жменька,
Що так і не знайшов, чого шукав.
Тепер ось шкандибаю потихеньку,
Ще й оглядаюсь — хто б підрятував...

Не сила вже, як слід попрацювати —
Здоров'я, снагу Я промарнував,
Візьми ж, Отець, хоч десь сторожувати —
У інших, щоб ніхто життя не вкрав...

Було б раніш, — я б гори переставив,
Поїхав би за море розказати,
Як смерті, Боже, Ти мене позбавив
І як пішов за мене постраждать.

Та вже нездужаю — пробач, Великий,
І до кінця мене Ти доведи.
Прославен будь — від віку і до віку!
Пробач мені — прости, і вже — Гряди!

З України

ЇДЕМО ДО МІСТА ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ

Місто Дніпропетровське віддалене від Запоріжжя всього на 100 кілометрів. Ми до нього 6-го вересня 1989р. направлялися. Була година десь 11:30 дня, коли ми лишили Запоріжжя. Нас було 12 осіб канадійців, що подорожували по східній Україні. В Дніпропетровському ми мали поділитися на три групи, щоб відвідати громади й в сусідніх містах, що були не так далеко від Дніпропетровського. Братья: Порубльов і Піхай завжди Іхали в інші місця, а наша група з 5-7 людей Іхала в інші церкви. Так було в Харкові й Запоріжжі, так воно плянувалося й на цьому місці.

Наш човен швидко минав різні інші невеликі човни і баржі пливучи по широких водах Дніпра. Спомини про відвідини Харкова і Запоріжжя вже пішли в минуле, хоч забути нам про ті відвідини буде дуже тяжко. Ось ще свіжі в нашій пам'яті ті багатолюдні богослужіння, а особливо зворушені й ширі молитви новонавернених людей, які виходили наперед, ставали на коліна й у слізах просили Бога простити їм гріхи в яких вони до цього часу жили. Неможна також забути ту молодь, яка так чудово славила Бога співаючи Йому в великих хорах. Майже в кожній громаді були оркестри, музика на різних інструментах, включаючи й бандури. Все це ще свіже в нашій пам'яті й заповняло наші серця й душі приємними споминами.

Ночували ми в різних готелях. Брат Порубльов, що завжди розділяв спільність зі мною в одній кімнаті, багато подорожував починаючи з Австралії. Він якось легше переживав всі невигоди, які нам траплялися, а мені ці невигоди прийшлося переживати тяжче. Братья холодний душ-шавер, слухати цілу ніч дзюрчання води несправного крана, бачити бігаючих по підлозі і стінах тараканів, все це дуже відбивалось на мені й часто відга-

няло від мене сон. Але про готель у Запоріжжі я не можу нарікати. Це був зразковий готель. Там не було таранів, як по інших старих готелях, які були постійними мешканцями тих кімнат, а ми лише тимчасовими гостями що там перебували. Але в Запоріжжі був новий готель з новітнім устаткуванням, як і по інших західних державах. Там була гаряча вода й можна було скупатись чи взяти душ-шавер.

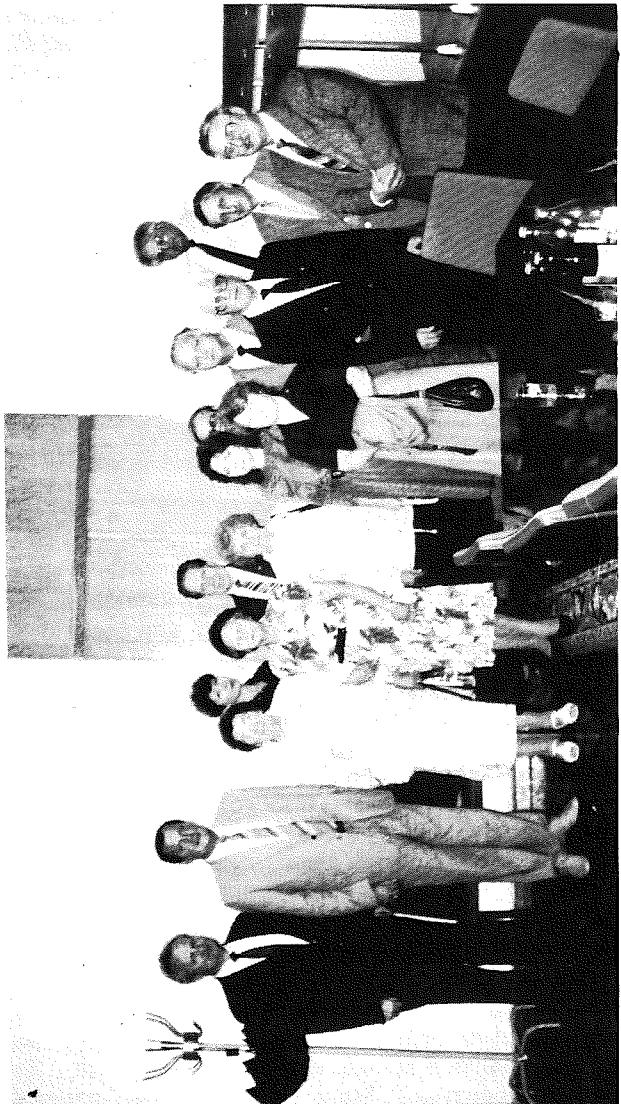

Віруючі в Запоріжжі випроваджують нас до Дніпропетровського

Наші щирі віруючі радо нас зустріли в Дніпропетровському. Це велике місто і люди там також великі не лише своїм ростом, а великі своїм приемним і лагідним характером. Старший просвітер на Дніпропетровську область М.Г. Цуман був із тими, що нас зустрічали та був співчутливим у наших турботах з валізками та переїздом з місця на місце. Завезли нас до готелю „Гостинниця Дніпропетровське”. Там розмістили нас по кімнатах та покликали на обід до ресторану, а після, використовуючи час, ще перед тим, як увечері будемо їхати на богослужіння, ми поїхали на розглядини міста. Це була середа, 6-го вересня 1989 р. Побували у декількох парках і мос-

том, через широкий Дніпро, поїхали на Амур на зібрання. Молитовний дім там щойно побудований. Декотрі внутрішні стіни молитвного дому уже були уде-коровані текстами з Євангелії, а на інші стіни ще приготувлялися тексти в українській і російській мовах. Дім уже був переповнений слухачами. Нас, як і завжди, повели й посадили на підвищенні де сидів хор. Там ще знайшли місця і для нас — гостей з Канади. Після загального співу, читання Слова Божого й молитви, нас всіх по черзі викликали передати привіти та висловити своє враження з відвідин, та потішитись спільною вірою в нашого Господа Ісуса Христа. Потім чудово співав хор, а проповіді, як гостей так і місцевих братів, слухачі приймали з великою увагою. По закінченні зібрання всі хотіли близче побачити нас і поговорити з нами. В щиріх розмовах скоро час проминув і нас покликали в кімнату, де була приготовлена для нас вечеरя. Смачна їжа стояла на столах, але багатьох із нас ще почувались слабими від попереднього дня й тільки дивились на ту їжу, а не брали її окрім содової води.

Пізно вечером повернулись ми до готелю й не вагаючись розійшлися по своїх кімнатах на відпочинок. Мене було повідомлено, що завтра ми будемо на богослужінні в Новомосковському, що є за 30 кілометрів від Дніпропетровського. Один брат жартуючи сказав до мене, що там чекає на тебе напевно 101 родич. Бо дійсно, їх було дуже багато, як у Запоріжжі так і тут. Звечора я взяв холодний душ та ліг до теплої постелі й скоро солодко заснув. Наши вікна з 4-го поверху готелю виглядали на Дніпро. Того дня погода була похмура, авта на вулиці робили багато шуму, бо рух досить великий що прямував на міст, який простягнувся через Дніпро. По мості також один за другим сунуться трамваї чи тролейбуси і разом із іншим рухом розбризкують воду, що за ніч назбиралась у вибоїнах тієї ще нетак давно побудованої дороги. Ми вийшли вранці, щоб пройтися трохи хідником понад зацементованими берегами річки, біля берегів якої сиділи вже рибалки й закидали вудки. Я їх запитав: „Яка ж риба тут ловиться?” Мені відповіли, що „плотва”.

На інтер'ю в місті Дніпропетровському

Повернулись ми до кімнати нашого готелю й я перечитав 86 Псалом, який потішив мене, бо чомусь і на моїй душі було так хмарно і сумно, як і того дня в повітрі.

Поснідали ми в ресторані й повезли нас на інтерв'ю до управи міста. Там на нас чекали кореспонденти й заступник голови по релігійних справах. Цей заступник був високого росту, міцної будови та веселої вдачі, він зробив на нас приємне враження. Він коротко поінформував нас про Дніпропетровську область. Сказав, що в області замешкує понад 3 мільйони людей, є 9 вищих учбових закладів, до яких приймається студентів без жодної дискримінації, не звертаючи уваги на їхнє релігійне переконання. В області є 32 церкви Євангельських Християн Баптистів. Ми нагородили тих кореспондентів Євангеліями і ручками до писання та запросили на вечірне богослужіння. Потім кореспонденти питали нас про наші враження з відвідин. Кожен із нас дав позитивні відгуки, бож ми не мали жодних перешкод у нашему відвідуванні міста, та церков. Це наше інтерв'ю на другий день передавали по радіо.

Після смачного обіду в ресторані ми поїхали вже до міста Новомосковське на зібрання, а по дорозі заїхали до однієї Православної Церкви, що підготовлялась до відкриття. На зовні її ще фарбували, а всередині вона вже була наповнена різними іконами й іконостас уже був установленим. Ми обійшли це високе й широке приміщення й просили одного співака з Криворіжської Церкви, що був із нами, щоб він тут заспівав „Отче Наш“, щоб почути як працює акустіка в цьому приміщенні, але він не був готовий до цього. По дорозі зупинились ми також біля крамниць та купили деякі сувеніри.

Ось уже й місто Новомосковське. Ідемо до молитовного дому. Тут на мене уже чекає ціла група родичів, а між ними моя рідна сестра із сином та двоюрідна сестра, яких я лишив, коли їм було лише по 13-14 років. Вони здивовано дивились на мене та призналися що думали зустріти старого діда з бородою, а потім сказали що ти такий як і ми. Оті 10-15 років тепер не показали великої

різниці між нашим виглядом. Отож, я їх усіх запросив на зібрання й був радий, що дехто із них був на богослуженні перший раз, а після зібрання і спільної вечері, яку приготували віруючі там же при домі молитви, моя двоюрідна сестра запросила нас до свого дому й обдарувала нас — канадійців подарунками. Вона працювала суддею більше 20 років й висловилась позитивно про віруючих що навчають дітей і молодь морального життя, чого між молоддю атеїстичного виховання не можна зустріти, а вона мала багато досвіду з цією неморальністю у своїй довголітній праці.

Церква в Новомосковському зустріла нас із квітами й подарунками. На богослужіння прийшла інтелігенція та представники з управи міста. Ми дякували Богові за цю можливість вільно ділิตися із ними Божим словом та закликати їх до навернення до Живого Бога й отримання прощення гріхів та спасіння їхніх душ та мати запевнення вічного життя.

Прощалися ми з віруючими й родичами уже пізнього вечора та повернулись до Дніпропетровського до свого готелю на відпочинок.

На другий день, 8-го вересня, по сніданку ми поїхали до Никополя, щоб відвідати й там наших віруючих. Поїхали ми гарною асфальтовою дорогою по правому боці Дніпра. За сто кілометрів лишили ми десь по лівому боці Запоріжжя й поїхали далі понад річкою аж до самого міста Никополя. Це велике місто, яке лежить на південному боці великої річки. Ще нижче, біля Кахівки, було побудовано електричну станцію й вода в Дніпрі піднялася та затопила плавні й Дніпро виглядало як море. Саме місто лежить нижче тієї піднятості води, тому треба було загородити воду високим і довгим валом — греблею на якій тепер ростуть дерева. Цей широкий насип виглядає як парк, і люди ходять сюди на прогулянку. Там також поставлений пам'ятник героям оборони цього міста від німецької навали. Понад берегом сиділи рибаки й закидали вудки.

Ми оглянули пам'ятник геройів, а потім поїхали до міста. У самому центрі міста стояв великий пам'ятник Богданові Хмельницькому, якого ми оглянули та

зробили декілька знімок біля нього.

Місцеві віруючі, разом із їхнім пресвітером М.Ф. Комишовим прилучилися до нас і ми ще відвідали декілька цікавих місць у Никополі, а потім поїхали до ресторану на обід, що був у відпочинковому парку. Сюди приїздили на відпочинок заслужені люди по спеціальніх „путівках“⁴. Більшість із них мали на своїх грудях відзнаки — ордени. Ми зайдли до великої кімнати ресторана де нас угостили різноманітною їжею (напевно, кращою ніж це у загальній ідалні). Був там борщ, тушена картопля в горщечках, пампушки з часником, підсмажені ковбаси, вареники зо сметаною, торт, компот та свіжі овочі й содова вода в пляшках. Того всеого ми не могли поїсти. Після обіду ми вийшли в парк де було багато людей що сиділи на лавках, а також стояли групами й голосно дискутували за „Перестройку“ і „Гласність“. Одні відкрито говорили проти змін які настали, інші ж з радістю захищали свободу, яка тепер прийшла. Нам цікаво було все те почути, але я боявся вступати в їхні розмови.

Пресвітер церкви мені дав у руки декілька десятків релігійних брошур, щоб я їх роздав людям і я незнав як це почати, бо в мене ще лишився страх із сталінських часів. Однак я відважився й підійшов до однієї лавки на якій сиділо з десяток людей, переважно жінок, і я запитав їх: „Чи ви маєте щось до читання?“ Вони відповіли що нічого не мають. Тоді я запропонував їм брошури. Перша жінка з радістю протягнула руку за брошурою, а за нею друга й третя, а решта вже встали й підійшли до мене щоб отримати також брошуру. Прохожі люди також обстутили мене й коли я витягнув з кишені останніх декілька брошур, то уже люди вихопили у мене їх з рук. Спрага на щось нове у них є дуже велика і я жалів, що не мав більше щоб ім щось дати. Ми запросили їх на вечірнє богослужіння й повідомили, що на ньому будуть також представники з Канади. Багатьох із них прийшли на це зібрання. Навіть було багато представників із управи міста. Вони слухали Слово Боже яке закликало до покаяння й нового життя в Христі Ісусі. Хоч і приміщення

було велике, але місця для всіх не було досить, навіть небуло місця щоб стояти. В переповненому приміщенні було дуже гаряче, а зібрання тягнулося понад три години. По закінченню церква приготувала нам вечерю й пізно ввечері ми від'їхали до Дніпропетровського й лише опівночі добралися до свого готелю.

Біля пам'ятника Богдана Хмельницького
в Никополі

Всі ми були перетомлені й потребували відпочинку хоч на пару днів. Але ні. На другий день ми лише мали пізній сніданок, а обід нам був уже приготовлений у старшого пресвітера на Дніпропетровську область М.Г. Цумана. Ми там не лише мали обід, але й чудову спільність із віруючими та трохи відпочили перед зібранням, яке відбулося у центральній церкві міста. Це зібрання нам тяжко забути. Приміщення там велике, що вміщало може 500 людей. Воно було все переповнене слухачами. Програма Богослужіння перепліталась проповіддю і співом хору та окремих точок. Під час богослужіння покаялось 4-и особи, що вийшли наперед та стали на коліна перед катедрою й молились із сльозами. Не можна також забути того, коли вийшло наперед двох молодих хлопців, може по 16-18 років, стали на коліна й пресвітер просив їх, щоб вони сказали вголос Богові й усім присутнім що вони каються в своїх гріяхах. Менший ростом хлопець почав молитися та з великим хвилюванням благав, щоб Бог простив йому гріхи та спас його по Своїй великій милості та прийняв у число Своїх дітей. Потім пресвітер просив другого хлопця щоб він молився, але він мовчав, тоді пресвітер знову його просив, щоб він коротко сказав Богові, що він хоче віднині служити Йому і більше не грішити, але хлопець мовчав і крутив головою що він не може молитись. Тоді пресвітер запитав його, чи він хоче щоб за нього помолився пресвітер і той хлопець покивав головою що він погоджується. Тоді пресвітер почав молитися: „Боже, перед Тобою і перед усіма нами стойти молода людина, яка побуджена Духом Святым вийти наперед і покаятись в своїх гріяхах. І Ти бачиш Боже, що його душа поривається до Тебе, хоч уст він ще не може розкрити щоб це сказати Тобі. Тому, ми, Церква Твоя, звертаємося до Тебе, Боже: Прости Ти йому його гріхів, очисти його від усього світського, обмий Ти його Своєю пречистою кров'ю, спаси його і не дай йому загинути разом із грішниками. Прийми його в число своїх вибраних дітей і дай йому сили від сьогодні жити новим життям. Поможи йому, Боже, боротися й перемагати всі спокуси, які будуть траплятися у його молодому

житті. Дай йому відваги просити в Тебе помочі в його житті й пошли йому радість Твого спасіння, через Христа Ісуса ми молимось, почуй нашу молитву, Амінь”.

Коли пресвітер молився то цей молодий хлопець почав так голосно плакати що й інші стали йому помагати в цьому. Дія Святого Духа відчувалась тоді між усіма присутніми та благословіння Боже зливалось із неба.

Наша делегація з Канади, яка складалася з 12 душ, була присутня на тому богослуженні й трьох із нас служили проповіддю Слова Божого. В кінці зібрання старший пресвітер М.Г. Цуман, який керував зібранням, просив нас передати в Канаді привіти від членів їхньої церкви й запоронував присутнім прийняти нас, канадійців, у члени Дніпропетровської Церкви. Всі голосно подали свою згоду на це. Так ми, символічно були прийняті в члени тієї церкви.

Вечеря для нас була приготовлена там же в одному церковному приміщенні, а по вечери нас відвезли на станцію звідки ми відправились до Києва. Нас провожала молодь із співами духовних пісень аж поки не рушив наш поїзд. Це була субота, 9 вересня 1989 року.

ОПОВІДАННЯ ПРЕСВІТЕРА ЦЕРКВИ

Хотів нагадати про подію, яку ми там чули.

Наша церква активно працює проголошуючи святу вістку Євангелії Й Бог благословляє цю працю. Багатьох нових людей почало відвідувати наші богослужіння й цього року навернулось до Господа 22 особи.

На 9-го липня 1989 року ми призначили день, щоб звершити святе хрещення за вірою всіх тих, хто покаявся й був готовий до цього.

Надрукували ми оголошення й наша молодь порозклєювала їх по місті. В них ми подали час і дату цього урочистого зібрання та місце коло води, де буде відбуватися ця радісна подія для церкви й для новонавернених. Від молитовного дому рішили йти колоною по вулиці аж до води, та співати духовні пісні. Адже тепер ми маємо свободу для відбуття наших богослужінь та пов'язаних із цим свят і оказійних урочистостей.

У призначену неділю всі зійшлися на молитву до молитовного дому, а потім з великою радістю, всі разом: старші й молоді, хористи й співаки, проповідники й диякони разом із нашими дітьми, вирушили колоною та пішли до води прославляючи Бога піснями. Перша пісня залунала:

“Скажіть, братя й сестри до кого,
Й куди, та за чим ідете?
Каміння вам вкрило дорогу
Й колюче скрізь терня росте.”

Доки ми дійшли до води, а це забрало майже годину часу, наша колона збільшилась до тисячі людей. Всім було цікаво побачити, як то відбувається у віруючих Єв. Християн святе по вірі хрещення. Біля води була молитва, читали Боже Слово двох пресвітерів про повеління Боже, що хто навернеться й охреститься той буде спасений та дякували Богові за душі, що від сьогодні забажали засвідчити свою віру в Ісуса Христа, Який умер за їхні гріхи на хресті. Потім в білих одежах за двома пасторами

пішла колона кандидатів до самої води. Між ними були старші й молоді, чоловіки й жінки, хлопці й дівчата, а хор провожав їх піснею: "Я прийму, прийму, Я прийму вас"! Після, всі повернулись до молитовного дому де була звершена Вечеря Господня із новими членами церкви.

Все пройшло дуже добре й ніхто нам не перешкоджав у проведенні цієї благословеної урочистості й ми дякували Богові за цей день, що Бог дарував для нас.

* * *

Але, ніхто не знат, окрім декількох передових братів, що сталося в суботу, лише один день перед цією благословеною церковною радістю. Того дня було покликано старшого пресвітера церкви до управи міста й там йому наказали, щоб негайно було зірвано й усунено всі оголошення, що зробила церква й щоб було перенесено день хрещення на іншу неділю. Коли цього не буде зроблено, то буде вислана міліція, щоб не допустити до відbutтя тієї урочистості хрещення.

З великим смутком старший пресвітер повернувся додому та негайно скликав старших братів на нараду. Тоді брати обміркували цю справу, помолилися й віддали все це в руки Господні та рішили продовжувати те, що було призначено на той дій церквою, вважаючи що вже запізно міняти дату цієї церковної постанови.

Після тієї неділі й щасливого відbutтя хрещення біля води, без жодних перешкод, в понеділок, один молодий чоловік із управи міста прийшов до старшого пресвітера запитати, чи все було гаразд і чи йм ніхто не перешкоджував у проведенні їхнього хрещення та чи вони задоволені усім? Старший пресвітер відказав, що церква дуже всім задоволена й ніхто йм не перешкодив у відbutті наміченої церковної урочистості. Потім, той молодий чоловік розповів, що його послав начальник..., щоб повідомити вас, що то зроблено було (щоб заборонити) не з відома старшого начальника, який на той час перебував у лікарні, а коли він про це довідався, то негайно відмінив, те що було видано таку заборону.

Отож, після такого вияснення старший пресвітер просив передати щиру подяку від усієї церкви для начальника й сказав, що ми, за його здоров'я будемо молитися.

ЗНОВУ ПОВЕРТАЄМОСЬ ДО КИЄВА

Направляємося поїздом до Києва на останніх 5 днів нашого перебування в Україні. Вагони в потязі нові, чисті й вигідні в яких приємно було подорожувати навіть в ночі. Ми зайнняли місця по 4-х в купе й приготовились до спочинку. Як і завжди, від'їжджаючи із місця де ми провели декілька днів, перелистуємо в голові кожну подію, кожне богослужіння у різних місцях де ми перебували, а найсвіжіше ще бриніли пісні молоді, яка нас проводила на станцію: "Ти знаєш, Боже, мое бажання", "Обізвись мій мілій Боже!" та "Коли в темряві буревій..." Стукіт і

Площа Калініна в Києві

шум швидко рухаючого поїзду заглушував ці солодкі думки й ми поринули в забуття та поснули.

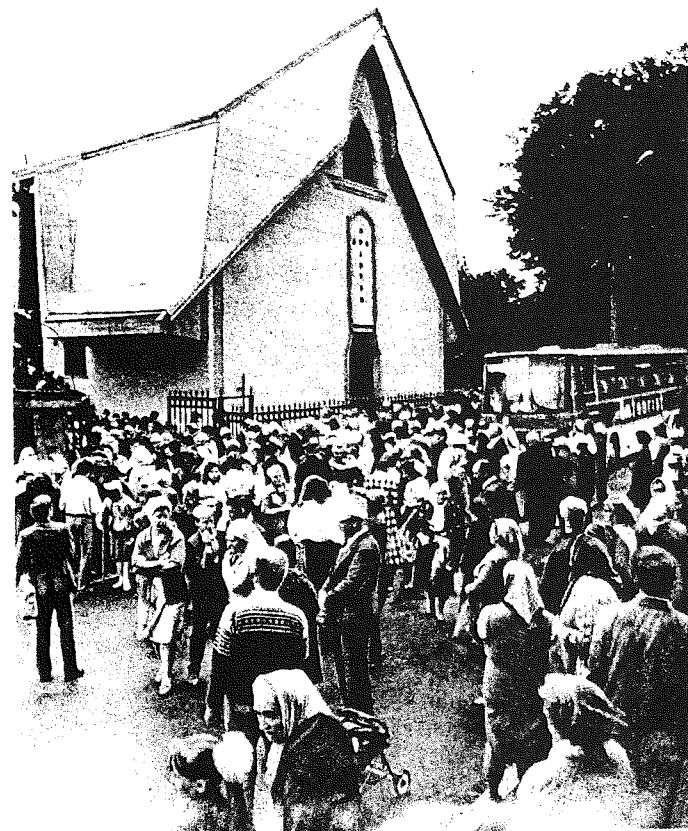
Ранком в поїзді нам рознесли "сендвичі" й чай, і так ми наблизились до станції золотоверхого Києва. Тамошні віруючі зустріли нас та перевезли своїми автами й малими автобусами до готелю "Україна", де ми отримали кімнати й занесли туди свої валізи. Я був дуже радий отримати окрему кімнату де я помився й приготувався зустріти новий день, який був як і інші дні нашого перебування в Україні, заповнений різними справами. Зійшов на долину де ми мали всі зібратись та іхати до молитовного дому в якому мало бути виконане його освячення. Однак, на долині я вже нікого не застав, бо вони всі від'їхали спеціальним автобусом. Тоді я вийшов на вулицю, зупинив таксівку, яка завезла мене до молитовного дому. Здивувало мене те, що шофер зажадав від мене лише три рублі. Адже я в Канаді водієві таксівки заплатив 25 доларів за те що він відвіз мене до летовища.

Шофер зупинив таксівку й показав мені на вузеньку вулицю де стояв міліціонер непускаючи туди авт. Я вийшов із таксівки й міліціонер показав мені куди маю йти, але я сам бачив, що багато людей направляються уже до видніючого молитовного дому.

Софіївський Собор у Києві

МОЛИТОВНИЙ ДІМ У КИЄВІ В ЯКОМУ
ВІДБУВАВСЯ МІЖДУНАРОДНИЙ З'ЇЗД
ЕХБ

Після одного і пів року невтомної праці віруючих, новий дім молитви на 800 місць завершено. Він побудований на вулиці Олександровській, 33 [Київ, Святошин]. Посвячення відбулося 10-го вересня напередодні Міжнародної Української Конференції.

УКРАЇНСЬКИЙ ЕВ.-БВПТИСТСЬКИЙ З'ЇЗД У КІЄВІ

Брати і Сестри проповідники і старші обласні пресвітері із своїми дружинами та Брати і Сестри з Канади, ЗСА й інші під час З'їзду в Києві.

БОГОСЛУЖЕННЯ ПОСВЯЧЕННЯ МОЛИТОВНОГО ДОМУ

Богослужіння уже розпочалось. Коли я увійшов до переповненого приміщення то всі співали загальним співом молитву "Отче Наш". Я побачив, що всі канадійці сидять майже на передніх лавках і туди я направився, звідсіля можна було чути і бачити всю багату програму, що була приготовлена. Про все, що було на цій програмі, я не можу описати, бо вона була така багата й наповнена багатьма точками, то я лише вкоротці скажу, пропускаючи не лише окремі точки, але й проповіді та імена тих, хто приймали участь у цій урочистості — посвячення молитовного дому.

На підвищенні було більше як 100 місць, які зайняли хористи і музиканти що тримали в руках інструменти. Місця для проповідників були також заповнені передовими братами й гостями з Канади, ЗСА та Москви. Ці

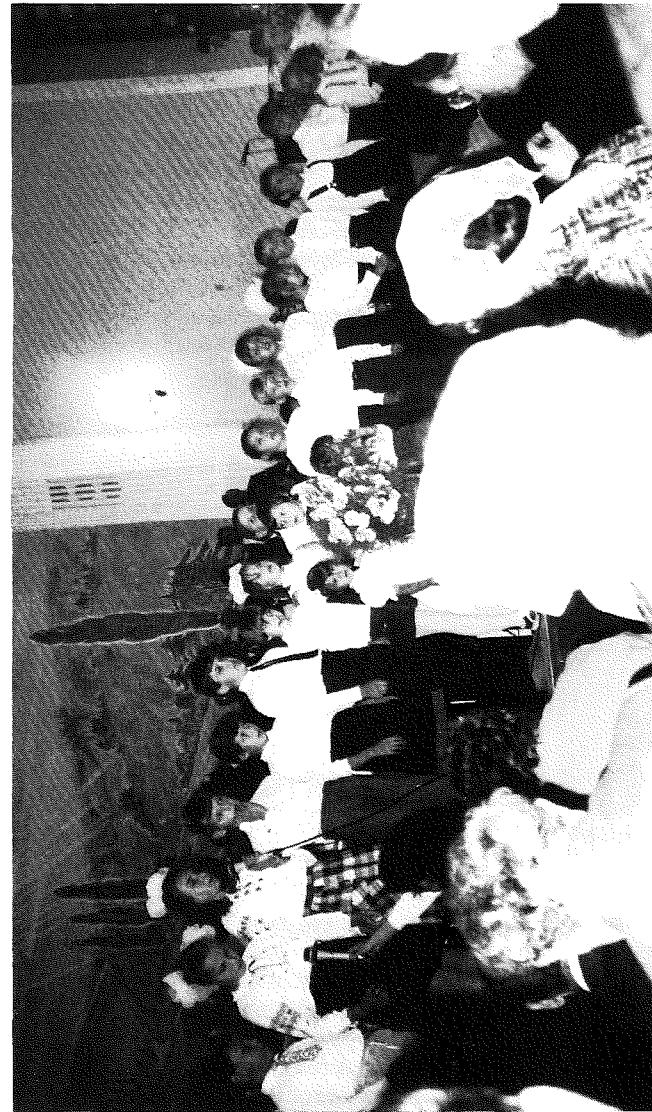

Хор і оркестра в церкві на Святошині. в Києві

брати, один за одним, по черзі, виходили за катедру й читали із Старого і Нового Заповітів Боже слово що торкалося програмами посвячення дому.

Першим виходить голова Євангельських Християн Баптистів на Україну — Я.К. Духонченко й читає молитву Давида з 1 Хронік 29:10-18. Читають також Слово Боже з Нового Заповіту інші брати. Коротко проповідує голова ВРЄХБ В.Ю. Логвиненко. Потім президент світового Союза Баптистів — Дентон Лотц читає слова із Послання до Ефесян 6:10-20. Він підкреслив, що вас тут є дуже багато віруючих що можете євангелізувати всю Україну. Адже Христос мав лише 11 учнів і вони перевернули світ, як це читаємо в Єв. Матвія 28:18-20; Ів.12:19 і Дії 17:6. Також він сказав, що цей молитовний дім не зробить вас святыми, але ви можете його зробити святым місцем, коли будете жити згідно євангельського навчання та із духовною зброєю воювати за чисте, правдиве й святе життя в Христі Ісусі.

Читали Боже Слово також й інші брати, а те читання перепліталось точками музики, співом хору, декламаціями віршів і діялогів. З особливим надхненням брати читали по черзі молитву Соломона з 1 Царів 8:22-61, коли то був побудований храм в Єрусалимі. Першим читав брат із сивою головою (напевно Гніда), потім Г.І. Командант і закінчував це читання Я.К. Духонченко. Після, 8 братів-пасторів стали на підвищення і кожний із них простягнув руки свої вперед й коротко молилися до Бога й просили Божого благословення на цей дім і людей, що будуть приходити до цього дому молитви щоб каятися в своїх гріхах і перед Богом висловлювати свої потреби. Просили Бога, щоб Він вислуховував кожного грішника, що потребуватиме змилування Божого над його провинами та подавав сили згори у переборюванні всіх спокус. Просили, щоб Бог наповнив цей дім новими роскайними грішниками та зробив їхні душі Храмом Духа Святого. Всі присутні у цьому переповненному приміщенні стояли на своїх ногах і слухали ці молитви та приєднувались своїми думками до цих благань передових пасторів.

Діти, що брали участь у програмі посвячення молитовного дому.

Після цієї молитви продовжувалась програма. Вийшли наперед десятків зо два дітей. Кожне із них мало букет квітів. Вони дякували батькам своїм за їхнє побожне навчання й наставлення на добру дорогу. Вони казали: "Ми є ваші майбутні заступники у проголошенні святої вістки Євангелії та виконавці заповіту Христового, щоб нести світло Христової науки у цей покритий темрявою безвір'я світ". Хор виконує пісню: "Душа моя..." Чудовий бас співає слова цієї пісні, а хор повторює приспів. Ще було виконано багато музичальних і хорових точок. Зібрання закінчилось змістовою проповіддю й молитвою.

В ресторані готелю „Україна“

ПЛАНЕТАРІЙ

Після вечірі в ресторані готелю "Україна", всі поїхали на вечірні богослужіння по різних церквах Києва. Я.К. Духонченко запропонував мені поїхати до Планетарію де буде бесіда на тему морального виховання людей, а зокрема молоді. Ця тема буде висвітлена з двох кутів зору: релігійного й научно атеїстичного. Проповідник Духонченко мав говорити з погляду духовного, а інший професор мав говорити з погляду атеїстичного.

В планетарії мали показувати фільм "Бен Гур", а перед цим мали відбутися дебати. Людей впускали по квитках, що їх було розпродано по два рублі. Коли ми зайдли до приміщення, то там уже було десь 250-300 людей. За столом сиділи два промовці, а третій був той, що керував цими дебатами. Він коротко поінформував слухачів про тему, на яку буде розгорнута бесіда. Він сказав їхні прізвища й першого покликав професора атеїста. Він був вченою людиною із спокійним і лагідним характером. Він коротко пояснив свою думку, що людей, а особливо молодь, потрібно виховувати у правдивому напрямку. Коли людський розум не буде забитий різними мрійними релігійними міфами, то вона з чистим розумом зможе приймати науку здорової моральності й без жодного страху, що ніби то є якась надприродна сила що її буде карати за зроблені вчинки, вона буде приймати чисту науку й практикувати її в своєму житті й це допоможе їй будувати свій характер і своє поводження мудрим, культурним, чистим, поважним і справедливим.

Потім говорив Я.К. Духонченко. Він сказав що непогоджується з думками професора і запропонував йому показати хоч 10 осіб, котрих така атеїстична наука виправила й зробила з нечесних добрими людьми. А я вам покажу сотки людей, що Христова наука перемінила недобрих людей і зробила їх новими й чесними людьми. Колись вони були убивцями, п'янiciями, злодіями, курцями, неморальними, лайливими і їх сумління не осужувало за найгірші злочини. Тепер же вони стали чесними і добрими людьми. Ця переміна стала із ними через науку Ісуса Христа, яку вони почули й прийняли і стали жити, як вона навчає людей. Ось я хотів би показати вам цього безбожника з Вінницької області, який був начальником міліції й він арештовував сотки злочинців, але за всі ті роки між злочинцями він не бачив жодного віруючого християнина, бо іх між ними не було.

Цей начальник міліції чув про християн і по скінченні своєї служби знайшов церкву й відвідуючи її переконався у правдивій Христовій науці, яка може людину зробити моральною, доброю та чесною. Він прийняв цю науку та став християнином.

Після закінчення цього вияснення Я.К. Духонченком, професор витягнув із портфеля книжку й почав із неї читати деякі уривки, що іх написив бувший священик, а тепер він покинув ту релігійну ересь, бо та релігійна наука, яку він практикував, не була чесною, а була побудована на блудному міфові релігійної ерисі. Про це священик сам переконався й пережив все те та тепер виявив та висловив у цій книжці, що релігія обманює людей і він сам обманював людей будучи священиком.

Пастор Духонченко встає й питає професора: "Як ви думаете, коли той бувший священик, що написив цю книжку, більше обманював людей, тоді як був він священиком, чи тепер, як став атеїстом?" Хоч пастор Духонченко задав питання, але не чекав на відповідь, а продовжив далі: "До вашого відома, пане професоре, той священик ніколи не був віруючою людиною, він ніколи не був навернутою й народженою згори людиною, а як тоді служив виконуючи свою працю за гроші, так він служить і тепер. Покажіть мені хоч одного євангельського християнина, який колись покаявся в своїх гріях і прийняв Христову науку, а тепер став атеїстом. А я вам можу показати десятки атеїстів, які кидають безвір'я й стають християнами. У нашій церкві є декілька професорів і докторів, котрі прийняли Христову науку, бо переконалися що вона є єдиною науковою, що приносить для людини правдиве навчання. Вона принесла спокій у їхньому дочасному житті, а по смерті нагороджує кожного християнина вічним життям". По цьому виясненні, пастором Духонченком, люди встали на ноги й пару хвилин аплодували. А між тією публікою, напевно, було багато комсомольців, комуністів та безбожників.

Тепер говорив професор і казав, що у Біблії написано про вибраний Божий народ, що коли він виходив з Єгипту, то ограбив людей, випозичивши у них золото, срібло і всякі дорогі цінності й ніколи їх не повернув того всього для єгиптян, той Божий чесний народ. І ви думаете що вони зробили справедливо й чесно?

Встає пастор Духонченко й каже, що він погоджується із тим, що є так написано в Біблії про той

вибраний Божий народ та про те, що він забрав ті дорогоцінності. Але там же в тій Біблії говориться і про те, що єгиптяни їх визискували на протязі 400 років і вони були рабами в Єгипті. А по правилу вони мусили б отримати від них за ті довгі роки праці хоч невелике винагородження. Ось Гітлер напав на нашу країну й приніс величезні розрухи, знищення та мільйонні жертви в людях. Тому, коли закінчилася війна, наш уряд зажадав відшкодування за ці розрухи. По домовленні з аліянтами було забрано з німецьких фабрик усю машинерію та технічне устаткування. Так і євреї отримали відшкодування за те рабство що над ними практикували фараони.

По закінчинні цих вияснень про науку моральності, Я.К. Духонченко і професор потиснули собі руки й розійшлися. Тепер була маленька перерва перед фільмом і багато людей обстутили Я.К. Духонченка та дякували йому за пояснення, а він запрошував їх на Богослуження та нагороджував Євангеліями, які він мав при собі.

Там я довідався, що такі бесіди вже відбувалися на цьому місці й багато людей відвідували їх. На одній такій бесіді була розмова про побудову однієї установи, яка мала б гуманітарну ціль: помагати потребуючим і слабим. До неї мали б приймати гуртки молоді, що були при школах і різних підприємствах, а також жіночі організації та інші. Коли зайдла мова щоб прийняти віруючих до цієї гуманітарної установи, бож вони, особливо їхня молодь уже багато помогає для старших віком людей. Вони ходять до старечих домів і шпиталів і помагають безпомічним. Євангельські християни відвідують старших людей, що живуть по домах самітніми і потребують, щоб ім хтось нарубав дров, напалив хату в зимі, а в літі допоміг працювати в городі, в якому вирощувалась потрібна для поживи городина. Хтось подав, щоб їх таки запросити увійти до цієї установи. Але той, хто керував цієї справою, сказав, що ми їх не можемо прийняти, бо хоч і є правдою що вони багато помагають людям, однак вони будуть серед нас вести свою релігійну пропаганду й багатьох людей попсують своєю сектою.

Тоді присутній віруючий зворушило сказав: "Ось ви бачите яким вульгарним є атеїзм. Вони ж знають, що

віруючі є співчутливими і уже багато помагають потребуючим. Але атеїсти не бажають щоб всі люди були такими добрими як віруючі, бо бояться, що дехто із них, дивлячись на добре поводження християн, залишать безбожництво й стануть віруючими.

Пізно ввечері я повернувся до готелю й хоч пропустив вечірнє зібрання в церкві, однак був задоволений що побував у Планетарію на тій цікавій бесіді. Тепер у молитовному домі на Святошині будуть відбуватись кожного дня духовно будуючі лекції з'їзду, а вечорами багатолюдні богослужіння про які буде мова в наступному продовженні.

НЕ ЗАЛИШАЙ МЕНЕ, ІСУСЕ

Не залишай мене, Ісусе,
Коли у серці біль щемить,
Коли слозами враз залллюся
І радість щезне, відлетить.

Не залишай, як сил немає
Молитись з вірою Тобі.
Коли надія покидає,
І залишаюся в журбі.

Але ще більш Тебе я прошу:
Не залишай мене тоді,
Коли Ти знімеш тяжку ношу,
І щастя з'явиться в біді.

Коли у радощах, в спокої
Забуду горе і відчай,
Забуду, що живу Тобою,
Тоді ще більш не залишай.

3 України Ю. Вавринюк

Київ. В церкві на Святошині під час з'їзду.

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЄВАНГЕЛЬСЬКО-БАПТИСТСЬКИЙ З'ЇЗД-КОНФЕРЕНЦІЯ В КІЄВІ

Відбувся від 10 до 15 вересня, 1989 р. в приміщенні новозбудованого молитовного дому на Святошині в Києві.

На запрошення старшого пресвітера ВРЄХБ республіки, на Україну прибули 40 релігійних діячів та віруючих євангельських християн баптистів Канади, ЗСА та Австралії. У Конференції також взяли участь і виступили з промовами: голова ВРЄХБ В. Ю. Логвиненко, генеральний секретар О.М. Бичков і генеральний секретар Всесвітньої Ради Баптистів - Дентон Лотц та голова Баптистської Федерації Канади - Д. Кеф.

ОСТАННІ ДНІ В КИЄВІ

Перший раз ми були затримались у Києві пару незабутніх днів і мали нагоду ознайомитися з містом та оглянути його визначні місця. Побували ми в музеях, оглянули Печерську Лавру, також відвідали в Каніві пам'ятник Тараса Г.Шевченка. Тепер ми вдруге повертаємося до Києва на Всеукраїнський З'їзд, який відбувся в днях 9-го до 15-го вересня 1989 р. Почались духовно будуючі виклади Слова Божого в новому молитовному дому що на Святошині.

Це вже третій тиждень нашого перебування в Україні й усі ми почувались перетомненими, але коли ми побачили, що на цей З'їзд прибули з усієї України біля 60 старших пресвітерів із своїми дружинами, то не було чого нам звертати увагу на перевтому.

З'їди нашого братства в Україні відбувалися й раніше, але на ті з'їди приїжджали самі брати, а також на них не було стільки представників із Канади, ЗСА й Австралії як тепер.

Цей З'їзд урочисто розпочали горливими молитвами багатьох присутніх. На катедрі великими буквами був напис: „Міжнародна Українська Конференція Євангельських Християн Баптистів”: Пастор Іван Ткачук зробив доклад про відбуття попередніх таких шість Духовно будуючих відпочинкових З'їздів (Ретрітів) Західною Конференцією Канади в різних місцях Північної Америки. А тепер, цей 7 з черги З'їзд відбувається тут у Києві й він має історичний характер, бож на ньому ми маємо не пару делегатів з України, як на минулих З'їздах ми мали в Північній Америці, але вся авдиторія заповнена делегатами із усіх кінців України.

Привітав Конференцію коротким словом Президент Світового Союзу Баптистів Дентон Лотц, висловлюючи свою вдячність Богові за цю можливість, яку Бог дарував для нашого народу, що він може як і інші народи, відбувати вільно свій духовно-будуючий з'їзд.

Тепер був обмін подарунками між канадійськими представниками й старшими пресвітерами в Україні. Вони отримали портфелі, а представники з Канади отримали альбоми й орли. Також був розданий журнал „Християнський Вісник”, що його привезли з Канади.

Тепер розпочалися виклади Божого Слова на поважні духовні теми, що продовжувалися кожного наступного дня З'їзду.

1. Голова ВРЄХБ — В.Ю. Логвиненко виголосив реферат на тему: „Ісус Христос — Джерело Правди, Милосердя та Добра.

2. Старший пресвітер ВРЄХБ на Україну — Я.К. Духонченко виголосив реферат на тему „Церква Христова та її завдання”.

Присутні на Всеукраїнському З'їзді ЕХБ в Києві

3. Голова братства Західної Канади — І. Ткачук виголосив реферат на тему: „Ми співпрацівники у Бога”.
4. Голова Баптистської Федерації Канади — Д. Кеть говорив на тему: „Христос і церква в служінні людям”.
5. Проповідник О. Ткаченко говорив на тему: „Велике Горе”.
6. Проповідник І. Довгальов говорив на тему: „Становище жінки в церкві”.
7. Проповідник А. Піхай говорив на тему: „Благення міротворці”.

Одного дня сестри мали свої наради.

Сестри мають свої наради на Всеукраїнському З'їзді в Києві

Між сесіями ми вислухали декілька звітів і відомостей про духовну працю в церквах України, про плани перекладу Біблії на 50 мов, які потрібні для народів, що замешкують в Радянському Союзі (на 12 мов уже Біблія перекладена). Вислухали повідомлення про те, що готується велика книга на 800 сторінок: „Історія Баптистського руху на рідних землях”.

Ми мали також інтерв'ю з міністром по релігійних справах — М.О. Колесником, та директором по релігійних звязках із закордоном — М.П. Галкою.

Всі дні нашого перебування в Україні були заповнені спільністю із нашими віруючими, що живуть по різних містах, в церквах яких ми відвідували. А в останніх днях нашого перебування старші пресвітери церков із своїми дружинами були разом із нами на цих духовно будуючих лекціях з'їзду. Ми багато довідались про їхню ревність в служінні Богові. Ми були свідками багатьох людей, що навернулись до Бога під час тих багатолюдних богослужень в яких ми брали участь. Ми довідались про їхні потреби як у церковному житті також відчули їхні матеріальні потреби. Часто перебуваючи на богослужіннях ми забували про свою втому. Ми раділи із усіма нашими віруючими, що можемо тепер вільно приїхати до них та ділитись радістю спасіння в Христі Ісусі. Бож за цю свободу як вони, так і ми на еміграції, багато років молилися і Бог вислухав наші молитви. Тепер ось ми з нашим народом на Рідних землях маємо нагоду разом славити Бога й складати Йому подяку за всі Його добродійства. Час дуже швидко минав і наблизився день нашого від'їзду до Канади.

Додому

Рано, 15 вересня 1989 р. ми збираємо свої речі й лишаємо готель „Україна” й славний Київ. Нас автобусом везуть до летовища, а звідти літаком прибули до Москви, звідки ми мали увечері відлетіти до Лондону, Англія, там переноочувати, а потім відлетіти до Торонто. Але так не сталося. Ми ще в Москві пообідали, а тоді відправились на друге летовище з надією перед вечером відлетіти з Москви.

На новому летовищі нам сказали що на сьогодні ми не маємо літака до Лондону, а буде він аж узавтра рано. Повстали клопоти з нашими валізками — де їх подіти, а з ночлігом — де переночувати. Бо місце в готелях Москви не так легко знайти на таку велику делегацію. І наші провідники багато мали клопоту щоб валізки здати на охорону, а потім знайти готель, хоч це й було далеко від летовища, але готель знайшли й ми іхали до нього цілу годину. Отож із багатьма клопотами справу було полагоджено. Тепер була перед нами ще одна справа, а це контроль наших валізок. Декотрі згубили декларації, які виповняли при в'їзді до Радянського Союзу. Інші ж не були готовими переходити перевірку. Однак дехто цю перевірку пройшов легше, а декотрим викладали всі речі, які вони мали в своїх валізках. Рано ж, 16-го вересня ми відлетіли з Москви до Лондону. Які ж ми були раді, що направлялися до своєї Канади.

З Москви нас проводжав дощ, й виглядало що осінь уже наблизилась, хоч ще деякі дерева були зелені й квіти у парках ще не піддавались зміні погоди.

В Лондоні перевірка речей також була детальна, але всі перейшли ту контролю без додаткових клопотів.

Нарешті ми в дорозі до Торонто, Едмонтону і Ванкуверу. Дяка Богові за цю небувалу для декотрих із нас поїздку на рідні українські землі.

НАША ВДЯЧНІСТЬ

В газеті „Християнське Життя” — органу нашого Братства в Україні, читаемо коротку статтю про наші відвідини під заголовком: „Наша Вдячність”.

Ця вдячність, перше над усе належить нашему Небесному Отцеві (1 Тим. 2:11). З Його благої волі прийшли часи до нашого краю, а разом із ними чудова можливість провести Міжнародну Конференцію.

Принагідно хочеться відзначити багаторічні наполегливі зусилля брата Олександра П'ятохи — координатора Канадійського Союзу ЕХБ для країн східної

Європи, який на протязі 15 років, здійснивши більше 10 поїздок до нас, виношував цей задум, долав всілякі труднощі, таємно мріяв та терпеливо чекав..., чекав..., чекав... До того ж переносив різні зневажливі підозри, але жив вірою й вона стала дійсністю. Він не виступав на Конференції з лекціями, доповідями, повчаннями, залишився ніби в тіні, проте легко було зауважити приходжене в серці задоволення та вболівання за успіх її проведення. І в той же час, якщо виникали якісь проблеми, брат П'ятоха зразу ж активно включався у їх вирішення.

Особлива вдячність належить голові Західно-канадійського братства пастору Іванові Ткачуку за ніжне і вдумливе КЕРІВНИЦТВО на всіх засіданнях Конференції та надхненно проголошенну лекцію на заключному засіданні.

Як не подякувати пасторам Іванові Довгальову, Олександру Ткаченко, Адольфу Піхай і особливо д-ру Джону Кіффу за змістовні актуальні лекції, котрі принесли рясні благословіння! У нас завжди твердять: Олександр П'ятоха кого-небудь із собою не привозить!

Молитовні години, якими починається кожний день, були добрим заспівом для засідань. Їх готували та проводили д-р.Д.Кіфф, Василь Давидюк, Микола Порубльов. Благословенні думки для молитовних роздумувань були цим вірним комертоном на цілий день братерського зіставлення.

Справжньою окрасою Конференції був спів подружжя Марії та Володимира Ляшкевичів, Валентини і Павла Улянюків, родини Сук — Кароліни, Надії та Івана, сестер: Марії П'ятохи та Онисі Ткачук. Щира вдячність їм за їхнє благословенне служіння. Подяка Святошинській церкві, яка гостинно відчинила двері новозбудованого молитовного будинку для учасників і гостей Конференції.

Вдячність органам влади за дозвіл на проведення Конференції".

ДОДАТОК

Дві групи наших братів і сестер з Канади, які відвідали громади в містах, що на Заході України із великим захопленням розповідають про велике пробудження серед нашого народу в тих містах.

Хрещення навернених до Господа грішників відбувається в громадах по два рази в літні місяці року. Тих, хто кається в своїх гріях і приєднуються до числа членів церкви, все більше і більше поповнюють громади. Тому деякі молитовні доми вже замалі. Так, Львівська громада мусить будувати новий дім (на який уже отримали дозвіл), бо цей уже замалий, хоч його й розширили були декілька років тому. Так і в других містах молитовні доми переповнені слухачами й є велика потреба в будові нових молитовних домів.

Були випадки, що хрещення приймали й жовніри, які відбувають свою військову службу у тих місцевостях й почали відвідувати богослужіння на яких покаялись і забажали приєднатись до віруючих християн у тій місцевості. Бог посилає особливі благословіння для нашого зголоднілого духовно народу.

Скрізь де відвідували громади наші брати і сестри, бачили велику ревність віруючих по всіх містах Західної України. Вони отримали найкращі враження із своїх відвідин віруючих у тих містах.

Любов Божу можна було відчути скрізь по громадах і їх приймали вони дуже гостинно, так що всі були дуже захоплені активною працею старших і молодших віруючих, які віддають увесь свій вільний час для праці у Винограднику Христовім.

• • • • •

Хоч це уже останній опис про наші відвідини України, що ми поміщали в журналі „Хр. Вісник” проте одна стаття ще буде під заголовком „По відвідинах Україні”. За той час ми отримали декілька заохочуючих листів у котрих читачі відмічали, що вони любили читати ці повідомлення про відвідини України. Дехто навіть писав що чекав на журнала, ѹ коли він приходив, то впершу чергу перечитував статтю про „Наші відвідини України”.

Отож, не дивлячись на те, що ці описи не можуть повністю висвітлити про життя і діяльність наших громад в Україні, бо автор не мав можливості побувати хоч би в деяких інших великих містах Західної України, як Чернівці, Львів, Житомир, Рівне, Луцьк та багато інших міст, тоді можна було б мати більше уявлення про зростаючі громади віруючих в Україні та їхню велику ревність в служінні Господеві. Але те що було відвідано про те й описувалось у тих статтях.

Дехто написали пораду, щоб ці відвідини видати окремою книжкою. Але це потребує не лише багато часу, але й додаткових видатків. Хоч автор думав про це й коли в цьому буде воля Божа, то ці відвідини вийдуть в майбутньому окремою книжкою.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ ІЗ МОЇХ ВІДВІДИН УКРАЇНИ

Відвідуючи наші церкви у Східній Україні я переконався, що наші люди там дуже призвичайлись до російської мови й це не дивно. Адже жодної духовної літератури в українській мові там багато років зовсім не було. Не було Біблій, не було Євангелій не було співаників не говорячи вже про якусь духовну літературу — газети чи журнали. Тому в церквах вживалась російська Біблія й російські співаники, хоч і того в останніх роках під владою безбожників тяжко було знайти.

Однак український народ є великим. Його населення перебільшує 50 мільйонів й українська мова, особливо на селах ще жива й діяльна й скрізь де я відвідував села чи міста до мене люди говорили добірною українською мовою й коли б я не побував на богослужіннях у церквах, то я й не дізнався б, що там люди говорять російською мовою. В останніх роках, коли М.С. Горбачов відкрив нову еру у вільноті практикувати без заборони віру в Бога, а духовна література почала напливати із інших країн до зголоднілих людей в Україні, то й у церквах почали хори співати пісні, а також у багатьох місцях і проповідувати українською мовою вживаючи українські Біблії.

Коли ми, декількох братів і сестер відвідали церкву в Харкові, то пережили там великі Божі благословіння. Аджеш церква там велика й має три хори й музикальну оркестру. Чудово співав чоловічий хор, що складався із 30-40 співаків. Співав великий загальний хор, потім хор молоді. Керували ними по черзі інші диригенти. Одним хором керувала дівчина — диригент. Потім співали самі диригенти, а їх було не мало. Для нас це було щось особливе й ми дякували Богові за цю нагоду бути на тому зібранні. Це ж ми були в Україні й це були всі наші люди, віруючі Євангельські Християни Баптисти.

З ласки Божої, як гість, а мав там нагоду проповідувати. Я вибачався, що буду проповідувати не дуже літературною українською мовою, бо перебував біля 50 років поза межами України, то й мова моя вже не буде дуже чистою, до неї позакрадалися деякі чужоземні слова, тепер же я приїхав в Україну, щоб трохи повчитись української мови, бо де ж я інше пойду, щоб поправити свою мову. Я мав майже пів-години проповіді Божого слова. Після моєї проповіді все перемінилось. Зараз же заспівав чоловічий хор пісню: „Обізвись мій милій Боже”, а її класичне виконання мимоволі витиснуло сльозу із моїх очей. Другу пісню співав загальний хор: „Душе моя! Втішайся в Бозі...” Й здавалося, що цій пісні не буде кінця. Я немов прикований до сидіння, залюбки слухав цей чудовий душу захоплюючий спів. І все зібрання наче б то пробудилося, перейшло на українську мову.

Після зібрання в розмові з хористами і директорм я їх похвалив за чудовий спів, а вони обступили мене й питались, як можна виїхати до Канади, щоб і там співати на славу Божу духовні пісні. Вони розпитували про наші церкви та про молодь у наших церквах. Я не міг їм багато чого сказати, бо їм тяжко було б зрозуміти про нашу молодь та про наші невеликі церкви на еміграції.

ПІСЛЯ ВІДВІДИН УКРАЇНИ

Ось уже минає другий рік, як ми побували в Україні та всі щасливо повернулись до прибраної Батьківщини Канади. Ми привезли з собою багато споминів, а також і подарунків, як від церков, які ми відвідали, а також і від родичів. Часами тих подарунків нам не дуже хотілося й брати, бо ж ми повезли їм багато всього, що тільки могли взяти до наших трьох чи чотирьох валізок. Але наші люди дуже приємні й щирі й нам неможна було відмовитись від того, що вони давали.

Всі церкви, де тільки ми не бували, то їхні domi молитви були переповнені людьми, а після богослужіння вони нас не лише хотіли розглянути близько, але й поговорити, однак, цього не можна було зробити всім їм. Отож, багатьох із них коротенько писали нам записки і листи на різних клаптиках паперу, які були в них під рукою. Деякі не могли нам їх особисто доручити із-за натовпу людей, то вони передавали їх через інших, що мали змогу ближче стояти до нас. Кожний із нас отримав від 80 до 150 таких листів-записок. Ми всі ті листи складали до купи й не мали часу там на місці все це переглянути чи перечитати й майже все те завезли до наших домів. Деякі більші пакунки — листи пізно вечером в готелі я розглядав і то були чудові духовні вірші й оповідання, а декотрі більші рукописи було їх досить на цілу книжку чи велику брошурку. Деякі з цих матеріалів, не маючи змоги перевірити, ми лішили в Києві в канцелярії, надіючись, що вони там зможуть те все переглянути й коли знайдуть корисним, то надрукують в газеті „Християнське Життя” чи де інде.

В багатьох записках були лише їхні адреси.

Переглядаючи вдома ті записи в них можна було знайти багато різних прохань: просили духовної літератури для старших і для дітей, а також одягі для дітей. Один пастор з Донбасу просив вислати йому халата, якого він міг би одягати коли віділє водне хрещення для новонавернених людей. Бож хрещення в церквах там відбуваються дуже часто. Я старався знайти такого халата у крамницях, але без успіху й ми зробили мірку з одного халата та пошили його й вислали тому братові до Донбасу. Незнамо тільки чи він його отримав.

Були листи вручені нам так званими „Руселитами” й у них вони описували ту саму історію, що й наші канадські Руселіти те роблять. Напевно, деято із них були на богослужіннях наших з метою вручити нам листи, які, напевно, вони старанно писали вдома.

Майже на всіх листах і записках була зворотна адреса. Десятки листів були подячними для гостей з Канади, що відвідали їхні церкви. Були окремі листи в яких просили музичних інструментів, а також голосників до домів молитви, чащ до вживання при „Вечері Господній” й багато інших прохань, які тяжко було виконати.

В мене була велика бібліотека духовних книжок, які назибирались за багато років, а також багато духовної літератури було в нашій Конференційній друкарні, ї коли ми її продали, то декілька десятків пакунків перевезли до дому молитви в Вінніпегу, а багато літератури я привіз до Келовни. Отож, ту духовну літературу я почав висилати в Україну. Кожного тижня я відвозив на пошту по декілька пакунків більших і менших, і так на протязі року сотки пакунків було вислано по адресах, які були в моєму розпорядженні.

Наши гуртки сестер у кожній церкві висилали пакунки з одягою для тих, що писали в своїх листах про ці потреби. Ці всі пакунки, чи скоріше пошта, коштували грубі сотки доларів, хоч більшість із них і висилалось дешевшою дорогою через „Видавництво UEBC of Western Canada”.

Окрім пакунків з духовною літературою було напи-

сано і вислано сотки листів, як відповідь на листи, які майже кожного дня надходили з України не лише від віруючих, але й від родичів, яких я там відвідав не тільки своєї рідні, але й родичів моєї дружини. Декотрих із них я бачив вперший раз, бож за 45 років там їх стало дуже багато, а старших віком уже й не було в живих й ми відвідали лише їхні могили на цвинтарі.

Писали до мене листи декотрі родичі, яких я й не бачив, але вони довідались, що я там був. Це більше молоді люди, може третього чи четвертого покоління, які в листах висловлювали свої бажання й велику цікавість побувати в Канаді та побачити інший, капіталістичний світ. Вони просили вислати їм запрошення по якому вони могли б клопотатись за іншими документами на відвідини заморської країни, яка в їхній уяві була легендарною. Опісля ж вони писали про своє розчаровання, довідавшись, що квиток на літака уже не можна було дістати за рублі, а лише за „валюту”, (валютою вони називають закордонні гроші).

За ці неповних два роки в Україні й взагалі в Радянському Союзі настали величезні економічні зміни. Інфляція рубля стала дуже великою. Також для канадійських відвідувачів України стало не так легко платити великі суми доларами за готель та за все інше.

Тепер уже надходить менше листів, можливо із тієї причини, що я не міг на всі попередні листи дати відповіді.

Накінець, я вдячний Богові, що Він дозволив мені в старих роках відвідати Україну й не лише побачитись із своєю ріднєю, але й побувати на багатьох богослуженнях у різних містах та побачити благословення, яке Бог послав і для нашого народу, щоб вільно практикувати свою віру в Бога, після багатьох років переслідування. Тепер ми побачили, що там настала свобода, якої, можливо, не було не лише за часів комуністичної влади, але й за царату.

КОМЮНІКЕ

Частинна виписка з КОМЮНІКЕ, яке

було винесено на З'їзді-Конференції в Києві.

**ПЕРЕБУВАННЯ НА УКРАЇНІ УКРАЇНСЬКИХ
ЄВАНГЕЛЬСЬКИХ ХРИСТИЯН БАПТИСТІВ
АВСТРАЛІЇ, КАНАДИ, ЗСА ТА
ПРОВЕДЕННЯ В МІСТІ КИЄВІ
МІЖНАРОДНОЇ ДУХОВНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.**

За останні роки постійно зростають зв'язки між євангельськими християнами-баптистами Канади, ЗСА, регулярно йде обмін релігійними делегаціями. На запрошення старшого просвітера ВРЄХБ республіки на Україну прибуло 40 релігійних діячів та віруючих євангельських християн-баптистів Австралії, Канади та ЗСА.

Гості перебували на Україні з 28 серпня по 15 вересня 1989 р. За цей час вони мали змогу познайомитись із життям віруючих у Києві, Львові, Чернівцях, Луцьку, Ровно, Харкові, Запоріжжі, Дніпропетровську, Нікополі та інших містах і селах України. Брали безпосередню участь у богослужіннях. Вони всебічно ознайомлювались з культурним життям України, мали зустріч з представниками місцевих органів влади та Ради у справах релігії при Раді Міністрів Української РСР. Перед ними виступали й відповіли на запитання голова Президії республіканського товариства культурних зв'язків з українцями за кордоном Бровченко В. Я. та голова Ради у справах релігії при Раді Міністрів УРСР Колесник М. О.

Незабутнє враження справили на гостей відвідини ними могили Т. Г. Шевченка в Каневі та музею на Чернечній горі.

З 10 по 14 вересня разом з відповідальними працівниками церков ЕХБ України та їх дружинами, гості взяли участь в урочистому богослуженні Святошинської церкви ЕХБ міста Києва з нагоди закінчення будівництва

молитовного дому та звершення молитви посвячення. У цьому й було проведено З'їзд-Конференцію на тему: „Прийдіть до Мене.. та навчіться від Мене... добра, милосердя, справедливості!”

У Конференції взяли участь і виступили голова ВРЄХБ Логвиненко В.Ю., Генеральний секретар ВРЄХБ Бичков О.М. і Генеральний секретар Всесвітньої Ради баптистів — Дентон Лотц.

Учасники Конференції заслухали лекції та доповіді на теми:

1. „Церква Христова та її завдання” (Я.К. Духонченко, Київ)
2. „Христос Учитель правди, добра, милосердя” (В.Ю. Логвиненко, Москва)
3. „Ми співпрацівники у Бога” (І. Ткачук, Канада)
4. „Христос і церква в служенні людям” (Д. Киф, Канада)
5. „Велике Горе” (О.К. Ткаченко, Канада)
6. „Роля жінки в церкві” (І. Довгальов, Канада)
7. „Блаженні миротворці” (А. Піхай, ЗСА)

По питаннях, викладених в лекціях та доповідях, відбувся обмін думками.

Учасники з радістю відмічали, що така Конференція відбулась саме в Києві. З задоволенням сприйнято повідомлення про те, що в зв'язку з перебудовою з боку держави змінилося відношення до Церкви. На Україні, як і в цілому по всій країні, побудовані й будуть нові молитовні domi, видається і отримується з-за кордону духовна література, в тому числі й на українській мові. В 1989 році почалось видавання газети: „Християнське життя” (орган республіканської Ради ЕХБ), а з 1990 року буде видаватись настільний календар євангельських християн-баптистів України.

На Конференції відмічалось, що в 1989 році сповнилось 85-річчя з дня виходу української Біблії в перекладі П. Куліша, І. Полюя і І. Нечуй-Левицького. З радістю було сприйнято повідомлення керівництва республіканського об'єднання ЕХБ про те, що на Україні працює комісія по виправленню текста української Біблії на літературну мову, та узгодження деяких місць Святого

Письма з оригіналом. Робота проводиться так, щоб у цьому ще році надрукувати Новий Заповіт з Псалтирем та Притчами Соломона, а в майбутньому 1990 році повністю видати Біблію.

Учасники висловлювали стурбованість з приводу того, що в світі ще існує напруженість між державами та відбувається економічна розруха, а в людях падіння духовності та моралі, дефіцит шляхетності та добрих почувань. Вони вбачають вихід з такого становища в поверненні до заповідей Божих, переданих нам Ісусом Христом у Своєму вченні. У світі багато страждають від голоду, хвороб та соціальної несправедливості... Люди забули що в них один Отець на небі, а вони між собою брати, бо Бог з однієї крові створив ввесь рід людський (Дії 17:26).

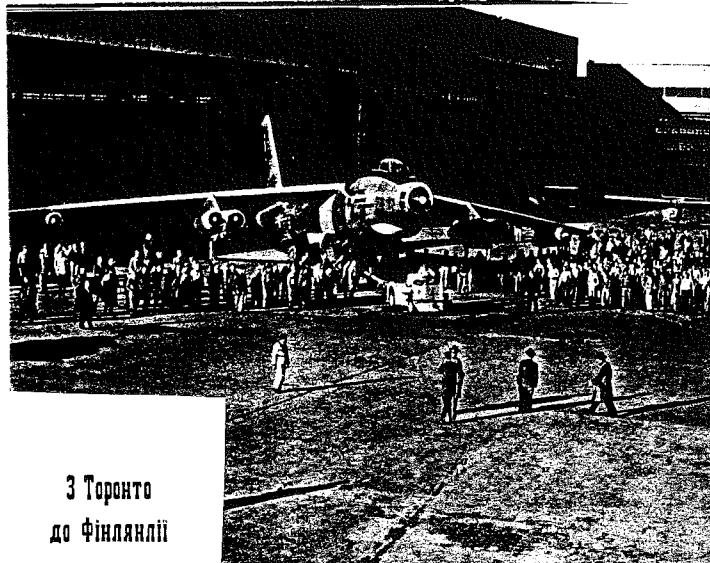
Прихід нашого Господа Ісуса Христа є вже дуже близький, а це зобов'язує всіх християн, доки є час, робити добро всім, бо в свій час пожнемо, якщо не ослабімо (Гал. 6:9-10).

Ця історична зустріч сприяла дальшому взаєморозумінню та свідчить про можливість співпрацювання та покращення відносин між країнами й надалі.

Конференція висловили подяку Раді в справах релігії при Раді Міністрів УРСР та керівництву братства ЕХБ на Україні за прикладну і добру організацію у проведені такої зустрічі.

Наступну Конференцію було пропоновано скликати у 1991 році у Канаді.

14 вересня 1989 року, м. Київ

Виписка з газети „Індустріальне Запоріжжя”. Вівторок 5 серпня 1989 р.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ РСР

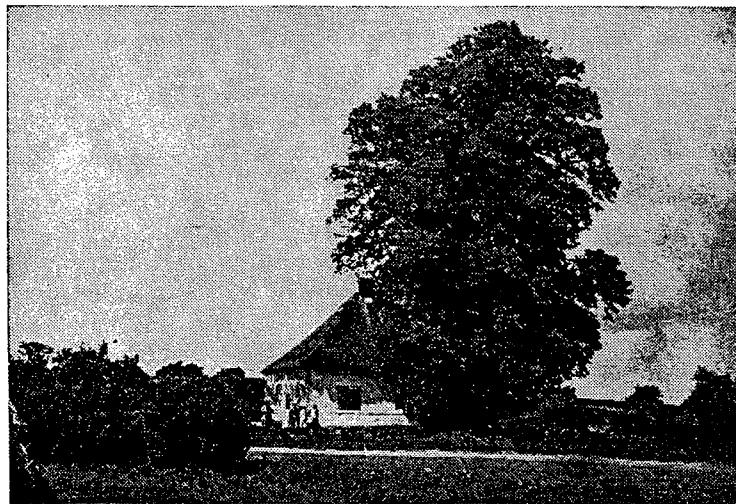
Про розвиток і введення української мови в усі установи й індустріальні підприємства в Україні на протязі 10 років.

СТАТТЯ 2. Державною мовою Української РСР є українська мова.

Згідно конституції УРСР державною мовою на Україні є українська мова, тому уряд мусить прикладти всі зусилля у розвитку й заведенні української мови в усіх відтинках суспільного життя країни.

Республіканські й місцеві та державні органи, суспільні організації, підприємства й інші установи мусуть зробити відповідні умовини у сприянні поглиблення, заведення та належного освоєння української мови.

СТАТТЯ 3. Громадянам української РСР загарантовано право користуватися їхньою рідною мовою. Звертатися до всіх органів управління в їхній національній мові. Тих, хто буде порушувати ці правила буде каратися згідно закону держави, і т.д.

ЗМІСТ

1. Передмова	7
2. Вступ	9
3. Ми були в Україні	13
4. Ми відвідали Україну й оглянули багато історичних місць та побували в багатьох церквах.	15
5. З Торонто до Фінляндії	17
6. З Фінляндії до Москви	22
7. З Москви направляємось до Києва	25
8. Музей народної архітектури	27
9. До пам'ятника й музею Т.Г.Шевченка в Канів.	31
10. Печерська Лавра	35
11. Газета „Християнське життя“	39
12. Ми відвідали місто Харків	49
13. Про Бога можна говорити й у школах	57
14. Місто Запоріжжя	61
15. Їдемо до міста Дніпропетровське	71
16. Оповідання просвітера церкви	81
17. Знову повертаємось до Києва	83
18. Планетарій	90
19. Всеукраїнський Єв. Баптистський З'їзд	95
20. Останні дні в Києві	96
21. Додому	99
22. Наша вдячність	100
23. Додаток	102
24. Спостереження із моїх відвідин	104
25. Після відвідин	106
26. Комуніке	109
27. Постанова Верховної Ради УРСР	112
28. Зміст.....	113